สารบัญ

แคว้นโบราณด่านเจดีย์ มณีเมืองกาญจน์ สะพานข้ามแม่น้ำแคว แหล่งแร่ น้ำตก

เมืองกาญจนบุรี เป็นแหล่งอารยธรรมเก่าแก่ยุคก่อนประวัติศาสตร์และมีความสำคัญต่อเนื่องมาทุกยุคสมัย แบ่งตามหลักฐานที่ค้นพบได้ดังนี้

สมัยก่อนประวัติศาสตร์ พบหลักฐานทางด้านโบราณคดี ได้แก่ เครื่องมือหินกะเทาะ เครื่องมือสมัยหินใหม่ เครื่องมือสมัยโลหะ โครงกระดูกมนุษย์ ภาชนะดินเผา เครื่องประดับ ภาพเขียนสีที่ผนังถ้ำ โลงศพ ตามถ้ำเพิงผา และตามลำน้ำแควน้อย แควใหญ่ ตลอดไปจนลุ่มแม่น้ำแม่กลอง

สมัยทวาราวดี เมื่ออินเดียได้เดินทางเข้ามาค้าขาย และเผยแพร่พุทธศาสนาที่แคว้นสุวรรณภูมิ ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖ พบหลักฐานศิลปะอินเดียสมัยคุปตะตามลำน้ำแควน้อย แควใหญ่ และแม่กลอง บ้านวังปะโท่ บ้านท่าหวี บ้านวังตะเคียน และพงตึก โบราณวัตถุสถานที่พบ เช่น ซากเจดีย์ วิหาร พระพุทธรูป พระพิมพ์ เสมาธรรมจักร ระฆังหิน เครื่องประดับ ภาชนะดินเผา เป็นต้น และพบตะเกียงโรมันสำริดที่มีอายุราวปี พ.ศ. ๖๐๐

สมัยขอม จากหลักฐานทางเอกสารพงศาวดารเหนือ กล่าวว่า กาญจนบุรีเป็นเมืองพญากง พระราชบิดาของพระยาพาน เป็นเมืองสำคัญของแคว้นอู่ทอง หรือสุวรรณภูมิ สันนิษฐานว่าพญากงสร้างขึ้นราวปี พ.ศ. ๑๓๕๐ต่อมาขอมได้แผ่อิทธิพลนำศาสนาพุทธมหายานเข้ามาประดิษฐานในเมืองกาญจนบุรี ปรากฏหลักฐานคือปราสาทเมืองสิงห์ เมืองครุฑ เมืองกลอนโด

สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมืองกาญจนบุรีเป็นเมืองหน้าด่าน เนื่องจากตั้งอยู่ติดกับสหภาพเมียนมาจึงเป็นเส้นทางเดินทัพ และสมรภูมิ คือ ด่านพระเจดีย์สามองค์ และด่านบ้องตี้

สมัยกรุงธนบุรีเป็นราชธานี กาญจนบุรีเป็นสมรภูมิอีกหลายครั้ง เช่น สงครามที่บางกุ้ง และบางแก้ว ซึ่งมีสมรภูมิรบที่บริเวณบ้านหนองขาว

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี เมื่อไทยย้ายราชธานีมาอยู่ที่กรุงเทพฯ เพียง ๓ ปี ได้เกิดสงครามใหญ่ คือ สงคราม ๙ ทัพ สมรภูมิรบเหนือทุ่งลาดหญ้า จังหวัดกาญจนบุรี

ทั้งเป็นสถานที่ตั้งของสะพานข้ามแม่น้ำแควที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒

จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่รวม ๑๙,๔๘๓ ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่อันดับสามของประเทศ รองจากจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดเชียงใหม่ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าโปร่งและป่าดงดิบ มีแม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำแควน้อยไหลมาบรรจบกันเป็นแม่น้ำแม่กลองที่บริเวณอำเภอเมือง จึงเป็นเมืองแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทั้งภูเขา ป่าไม้ ถ้ำ และน้ำตก แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอบ่อพลอย อำเภอเลาขวัญ อำเภอพนมทวน อำเภอไทรโยค อำเภอสังขละบุรี อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง อำเภอทองผาภูมิ อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอหนองปรือ และอำเภอห้วยกระเจา

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานี จังหวัดตาก และสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดราชบุรี และจังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา

ระยะทางจากอำเภอเมืองกาญจบุรีไปอำเภอต่าง ๆ

ท่าม่วง	๑๓ กิโลเมตร
พนมทวน	๒๔ กิโลเมตร
ท่ามะกา	๓๐ กิโลเมตร
ด่านมะขามเตี้ย	๓๐ กิโลเมตร

บ่อพลอย	๔๘ กิโลเมตร
ไทรโยค	๕๐ กิโลเมตร
ห้วยกระเจา	๖๐ กิโลเมตร
หนองปรือ	๗๕ กิโลเมตร
เลาขวัญ	๙๘ กิโลเมตร
ศรีสวัสดิ์	๑๓๐ กิโลเมตร
ทองผาภูมิ	๑๔๕ กิโลเมตร
สังขละบุรี	๒๑๕ กิโลเมตร

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพมหานครใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) หรือถนนบรมราชชนนี ผ่านนครชัยศรี นครปฐม บ้านโป่ง ท่ามะกา ท่าม่วง ถึงจังหวัดกาญจนบุรี รวมระยะทาง ๑๒๙ กิโลเมตร ใช้เวลา ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

รถโดยสารปรับอากาศ จากสถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (สายใต้ใหม่) ถนนบรมราชชนนี รถโดยสารปรับอากาศชั้นหนึ่ง (วิ่งสายใหม่เส้นถนนบรมราชชนนี-นครชัยศรี) บริการทุกวัน รถออกทุก ๓๐ นาที เริ่มตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐-๒๒.๐๐ น. สอบถามข้อมูลได้ที่ กาญจนบุรีทัวร์ โทร. ๐ ๒๘๙๔ ๖๑๓๔ www.transport.co.th

รถไฟ ออกจากสถานีรถไฟบางกอกน้อย วันละ ๒ เที่ยว เวลา ๐๗.๕๐ น. และ ๑๓.๕๕ น. จอดที่สถานีกาญจนบุรี สะพานข้ามแม่น้ำแคว ท่ากิเลน และสถานีน้ำตก (บริเวณทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ประมาณกิโลเมตรที่ ๔๕) ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๓-๕ ชั่วโมง สอบถามข้อมูลได้ที่ สถานีรถไฟบางกอกน้อย โทร. ๐ ๒๔๑๑ ๓๑๐๒

วันเสาร์-อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์ มีรถไฟเที่ยวพิเศษนำเที่ยวไป-กลับภายในวันเดียว สอบถามข้อมูลได้ที่ การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. ๑๖๙๐, ๐ ๒๖๒๑ ๘๗๐๑-๙, ๐ ๒๒๒๐ ๔๓๓๔ www.railway.co.th

การเดินทางภายในจังหวัด

สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ถนนแสงชูโต มีบริการรถโดยสารไปอำเภอต่าง ๆ เช่น อำเภอบ่อพลอย อำเภอหนองปรือ อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอไทรโยค อำเภอทองผาภูมิ อำเภอสังขละบุรี หรือเดินทางไปสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น น้ำตกเอราวัณ น้ำตกไทรโยค สังขละบุรี เป็นต้น สอบถามข้อมูลได้ที่ สำนักงานขนส่งผู้โดยสารจังหวัดกาญจนบุรี โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๑๑๘๒

การเดินทางไปจังหวัดใกล้เคียง

จากสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดกาญจนบุรี มีบริการรถโดยสารไปจังหวัดราชบุรี สุพรรณบุรี และนครปฐม สอบถามข้อมูลได้ที่ สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดกาญจนบุรี โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๕๙๐๗ (ปัจจุบันมีการเปิดเส้นทางเดินรถสายใหม่ บริการด้วยรถโดยสารปรับอากาศ ๒ ชั้น โดยตรงจากกาญจนบุรีไปจังหวัดเชียงใหม่ ๓ เที่ยว เวลา ๐๘.๓๐ น. ๑๗.๐๐ น. และ ๑๘.๓๐ น. จังหวัดหนองคาย ๒ เที่ยว เวลา ๐๙.๐๐ น. และเวลา ๑๘.๓๐ น. และจังหวัดระยอง ๓ เที่ยว เวลา ๐๘.๐๐ น. ๑๒.๐๐ น. และเวลา ๑๗.๓๐ น.)

สถานที่ท่องเที่ยว

อำเภอเมืองกาญจนบุรี

ศาลหลักเมืองกาญจนบุรี ถนนหลักเมือง ตำบลบ้านเหนือ สร้างขึ้นใหม่แทนศาลหลักเมืองเดิมซึ่งชำรุด ในสมัยพระยาประสิทธิสงคราม เจ้าเมืองกาญจนบุรีคนที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นอาคารจัตุรมุขหลังคาทรงไทย ภายในประดิษฐานหลักเมืองซึ่งเป็นเสาหัวเม็ดทรงมัน ด้านหน้ามีศิลาจารึก และจารึกไม้สัก เปิดให้เข้าสักการะทุกวัน เทศบาลเมืองกาญจนบุรีจัดงานไหว้ศาลหลักเมืองประจำทุกปี ในวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๖ เวลา ๐๕.๐๐-๒๐.๐๐ น.

สุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก อยู่ริมถนนแสงชูโต (ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓) เยื้องสถานีรถไฟกาญจนบุรี เป็นสุสานของเชลยศึกสัมพันธมิตรที่เสียชีวิตในระหว่างการสร้างทางรถไฟสายมรณะ บริเวณสุสานมีพื้นที่กว้างขวางเงียบสงบ ชวนให้รำลึกถึงเหตุการณ์การสู้รบและผลลัพธ์ที่เกิดจากสงคราม สุสานแห่งนี้บรรจุศพทหารเชลยศึกถึง ๖,๙๘๒ นาย สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๑๕๐๐

พิพิธภัณฑ์ทางรถไฟไทย-พม่า อยู่ใกล้กับสุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก เป็นสถานที่จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ทางรถไฟสายไทย-พม่า ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เริ่มตั้งแต่การเข้ามาของทหารญี่ปุ่น การออกแบบและการสร้างทางรถไฟ สภาพภูมิศาสตร์ของทางรถไฟ สภาพชีวิตภายในค่ายเชลยศึก การแพทย์ การทิ้งระเบิด การทำลายทางรถไฟ และเหตุการณ์หลังจากสงครามยุติ พิพิธภัณฑ์เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. ค่าเข้าชม *ชาวต่างชาติ* ผู้ใหญ่ ๑๔๐ บาท เด็ก (อายุต่ำกว่า ๗-๑๒ ปี) ๖๐ บาท สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๒๗๒๑ E-mail admin@tbrconline.com

ประตูเมือง ถนนปากแพรก ตำบลบ้านเหนือ อยู่กลางเมือง สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ พ.ศ. ๒๓๗๔ ซึ่งพระองค์ทรงย้ายมาจากเมืองกาญจนบุรีเก่า ตำบลลาดหญ้า มาอยู่ในที่ปัจจุบัน

พิพิธภัณฑ์สงครามอักษะและเชลย หรือ *พิพิธภัณฑ์สงครามวัดใต้* ตำบลบ้านใต้ อยู่ใน *วัดไชยชุมพลชนะสงคราม* (วัดใต้) ห่างจากถนนแสงชูโต ๓๐๐ เมตร อาคารสร้างเป็นกระท่อมไม้ไผ่เลียนแบบค่ายเชลยศึกสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นพิพิธภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมภาพถ่าย ภาพเขียนและบทความที่แสดงถึงความเป็นอยู่ของเชลยศึกตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้อาวุธปืนและลูกระเบิดในสมัยนั้น เพื่อสะท้อนเป็นบทเรียนให้เห็นความน่ากลัวของสงคราม เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. ค่าเข้าชม *ชาวไทย* ๑๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ๕๐ บาท สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๑๒๖๓

สะพานข้ามแม่น้ำแคว อยู่ตำบลท่ามะขาม เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์สร้างสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยกองทัพญี่ปุ่นได้เกณฑ์เชลยศึกฝ่ายสัมพันธมิตร ได้แก่ ทหารอังกฤษ อเมริกัน ออสเตรเลีย ฮอลันดาและนิวซีแลนด์ ประมาณ ๖๑,๗๐๐ คน และกรรมกรชาวจีน ญวน ชวา มลายู ไทย เมียนมา อินเดีย ก่อสร้างทางรถไฟสายยุทธศาสตร์เพื่อเป็นเส้นทางผ่านไปสู่สหภาพเมียนมา ซึ่งเส้นทางช่วงหนึ่งต้องข้ามแม่น้ำแควใหญ่จึงต้องมีการสร้างสะพานขึ้น *การเดินทาง* จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ระยะทาง ๔ กิโลเมตร แยกซ้าย ๘๗๐ เมตร มีป้ายบอกทางไว้ชัดเจน

ทางรถไฟสายมรณะ ทางรถไฟสายนี้เริ่มต้นจากสถานีหนองปลาดุก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ผ่านจังหวัดกาญจนบุรีข้ามแม่น้ำแควใหญ่ไปทางทิศตะวันตกถึงด่านเจดีย์สามองค์ เพื่อให้ถึงปลายทางที่เมืองตันบูซายัด สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รวมระยะทางในเขตประเทศไทย ๓๐๐ กิโลเมตร ใช้เวลาในการสร้างเสร็จเพียง ๑ ปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ เพื่อใช้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ผ่านสหภาพเมียนมา ภายหลังสงครามสิ้นสุดทางรถไฟบางส่วนถูกรื้อทิ้ง บางส่วนจมอยู่ใต้ทะเลสาบเขื่อนเขาแหลม ทิวทัศน์ตลอดเส้นทางนี้สวยงาม โดยเฉพาะบริเวณถ้ำกระแซ เส้นทางรถไฟลัดเลาะไปตามเชิงผาเลียบลำน้ำแควน้อย และสิ้นสุดปลายทางที่บ้านท่าเสา หรือสถานีน้ำตก ระยะทางจากสถานีกาญจนบุรีถึงสถานีน้ำตก ประมาณ ๗๗ กิโลเมตร

การรถไฟแห่งประเทศไทยเปิดบริการเดินรถในเส้นทางสายนี้ทุกวัน และจัดรถไฟขบวนพิเศษสายกรุงเทพฯ-น้ำตก ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์ สอบถามข้อมูลได้ที่ การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. ๑๖๙๐, ๐ ๒๖๒๑ ๘๗๐๑-๙ www.railway.co.th

หอศิลป์และพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ ๒ ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรีไป ๔ กิโลเมตร อยู่ไม่ไกลจากสะพานข้ามแม่น้ำแควประมาณ ๕๐ เมตร เป็นสถานที่เก็บรักษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ นอกจากนี้ บางส่วนจัดทำเป็นหอศิลป์เก็บรวบรวมแสตมป์ ไปรษณียบัตรโบราณ เพชร พลอย และเครื่องประดับ เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๓๐ น. ค่าเข้าชม *ชาวไทย* ๔๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ๔๐ บาท สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๒๕๙๖ โทรสาร ๐ ๓๔๕๑ ๑๕๒๓

วัดถ้ำมังกรทอง อยู่ตำบลเกาะสำโรง บนเชิงเขาถ้ำเขาปูนฝั่งแม่น้ำแม่กลอง เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ ในปี พ.ศ. ๒๔๔๗ จุดเด่นของวัดนี้คือการได้เดินขึ้นบันไดจำนวน ๙๕ ขั้น ซึ่งสร้างขึ้นเป็นรูปมังกรขนาดใหญ่

สองตัวขนาบไปตลอดทางตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดที่ปากถ้ำ ซึ่งสามารถเดินทะลุเข้าไปในถ้ำสู่ยอดเขาอีกด้านหนึ่ง นอกจากนี้สามารถสักการะรอยพระพุทธบาทและพระพุทธรูปโบราณที่ประดิษฐานอยู่ภายในถ้ำ เดือนมิถุนายนของทุกปีมีการจัดงานประจำปีของหลวงปู่จ้อย เขมิโย พระเกจิชื่อดังแห่งวัดถ้ำมังกรทอง โดยภายในงานมีการจัดงานอุปสมบทหมู่

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๔๒๙ ซึ่งแยกจากหน้าศาลากลางจังหวัด ตรงไปข้ามสะพานแม่น้ำแม่กลอง ผ่านป้อมตำรวจแม่กลอง เลี้ยวซ้ายที่สามแยกวัดถ้ำเขาแหลมไปประมาณ ๓ กิโลเมตร จะพบทางเข้าวัดอยู่ด้านซ้ายมือ รวมระยะทางประมาณ ๙.๕ กิโลเมตร

ต้นจามจุรียักษ์ อยู่หมู่ที่ ๕ บ้านกสิกรรม ตำบลเกาะสำโรง ต้นจามจุรียักษ์มีอายุมากกว่า ๑๐๐ ปี ขนาด ๑๐ คนโอบ รัศมีทรงพุ่มเฉลี่ย ๒๕.๘๗ เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางร่มเงา ๕๑.๗๕ เมตร ความสูงเรือนยอด ๒๐ เมตร มีพื้นที่ของพุ่มประมาณ ๑ ไร่ ๒ งาน ๔ วา ทรงพุ่มแผ่กิ่งก้านสาขาใหญ่โตร่มรื่น

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๓๑๙ ทางไปอำเภอด่านมะขามเตี้ย อยู่ห่างออกไปจากวัดถ้ำมังกรทอง ๓ กิโลเมตร โดยเข้าไปในกองการสัตว์และเกษตรกรรมที่ ๑ (กองผสมสัตว์) กรมการสัตว์ทหารบก ผ่านวัดถ้ำมุนีนาถ เลี้ยวขวาถึงต้นจามจุรียักษ์

โบราณสถานในเขตเมืองกาญจนบุรีเก่า อยู่ตำบลลาดหญ้า บริเวณนี้เคยเป็นเมืองหน้าด่านสกัดกั้นการเดินทัพของข้าศึกซึ่งยกเข้ามาทางด่านเจดีย์สามองค์ตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้นจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นประมาณปี พ.ศ. ๒๐๙๑-๒๓๒๗ ปัจจุบันคงเหลือร่องรอยของแนวกำแพงดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด ๑๖๗ x ๓๕๕ เมตร มีป้อมค่ายอยู่ทั้ง ๔ มุม

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ และต่อด้วยทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ ไปประมาณ ๒.๕ กิโลเมตร

โบราณสถานที่อยู่บริเวณใกล้เคียง ได้แก่

วัดป่าเลไลยก์ เป็นวัดที่สร้างสมัยกรุงศรีอยุธยา มณฑปภายในมีพระพุทธรูปปางมารวิชัยประดิษฐานอยู่ และได้ถูกลักลอบเจาะอกพระจนทะลุ ชาวบ้านจึงเรียกว่า “วัดผ่าอก” ต่อมาชาวบ้านร่วมกันสร้างพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ขึ้นแทน โบราณสถานบริเวณวัดป่าเลไลยก์ ประกอบด้วย มณฑป วิหาร และเจดีย์ทรงกลมก่อด้วยอิฐสอดินฉาบปูน

วัดขุนแผน จากวัดป่าเลไลยก์เดินไปเข้าวัดได้ทางค่ายฝึกสำรวจคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย วัดขุนแผนสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีพระปรางค์เป็นหลักสำคัญของวัด ภายในบริเวณวัดมีโบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ พระปรางค์ พระอุโบสถ เจดีย์ประจำทิศ เจดีย์ราย และวิหาร ปัจจุบันมองเห็น
ได้เฉพาะพระปรางค์เท่านั้น

วัดแม่หม้าย สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา อยู่ห่างจากวัดขุนแผนไปทางทิศตะวันออก ๓๐๐ เมตร มีโบราณสถานแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มด้านทิศเหนือ ประกอบด้วย เจดีย์ทรงกลมขนาดใหญ่ มีฐานประทักษิณ วิหารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า และกลุ่มด้านทิศใต้ ประกอบด้วย วิหารขนาดกลาง เจดีย์ราย และกำแพงแก้วล้อมรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทั้งสองกลุ่มมีสระล้างกระดูกอยู่ระหว่างกลาง นอกจากนี้ มี*วัดนางพิม* หรือ *วัดกาญจนบุรี* อยู่ในบริเวณนั้นด้วย

อุทยานประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ทัพ อยู่ตำบลช่องสะเดา ในบริเวณทุ่งลาดหญ้า เป็นสถานที่รวบรวมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สงคราม ๙ ทัพ ซึ่งเป็นสงครามครั้งสำคัญและยิ่งใหญ่ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ เพื่อป้องกันการรุกรานของข้าศึกในปี พ.ศ. ๒๓๒๘

ภายในอาคารจัดเป็นตู้จำลองเหตุการณ์และโต๊ะทรายแสดงภูมิประเทศจำลองเส้นทางการเดินทัพของข้าศึก นอกจากนี้ มีหอสังเกตการณ์เพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจประวัติศาสตร์เข้าใจการเลือกใช้ภูมิประเทศในการเดินทัพและจุดสกัดกั้นทัพข้าศึกชัดเจนขึ้น เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๓๐ น. สอบถามข้อมูลได้ที่ ฝ่ายยุทธการจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี โทร. ๐ ๓๔๕๘ ๙๒๓๓-๖ ต่อ ๕๑๐๑๕

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ จากนั้นเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ กาญจนบุรี-เขื่อนศรีนครินทร์ ประมาณหลักกิโลเมตรที่ ๒๔ เลี้ยวซ้ายไป ๗๐๐ เมตร อยู่ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรี ๔๐ กิโลเมตร

ค่ายฝึกเขาชนไก่ อยู่ตำบลลาดหญ้า เป็นสถานที่ฝึกภาคสนามนักศึกษาวิชาทหาร ในเวลาเสร็จสิ้นการฝึกจะเปิดเป็นค่ายฝึกสำหรับประชาชนทั่วไป พร้อมสนุกกับกิจกรรมทดสอบกำลังใจของทหาร เช่น การโดดหอสูง ไต่เชือกข้ามลำน้ำ ชมพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และมีที่พักไว้บริการ สอบถามข้อมูลได้ที่ กองยุทธการและการข่าว โทร. ๐ ๒๒๗๕ ๔๕๐๖ หรือค่ายฝึกเขาชนไก่ โทร. ๐ ๓๔๕๘ ๙๒๓๗

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีไปตามถนนกาญจนบุรี-ศรีสวัสดิ์ ผ่านสี่แยกแก่งเสี้ยนใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ ประมาณ ๓๐ กิโลเมตร

ถนนคนเดินปากแพรก อยู่ริมกำแพงเมืองกาญจนบุรี ใกล้พระบรมราชานุสาวรีย์พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นแหล่งของกิน ศูนย์รวมงานหัตถกรรม แกะสลัก แหล่งจับจ่ายใช้สอยของพื้นเมืองจากฝีมือของชาวบ้าน นอกจากนี้มีร้านขายของที่ระลึกจากร้านค้าในท้องถิ่น การแสดงบนเวทีของเด็กนักเรียนจากโรงเรียนเทศบาลต่าง ๆ ในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีไปตามทางถนนแสงชูโต ถึงสี่แยกสถานีตำรวจภูธรกาญจนบุรี เลี้ยวซ้ายไปตามถนนหลักเมือง ผ่านประตูเมืองจะถึงถนนปากแพรก

สุสานทหารสัมพันธมิตรช่องไก่ อยู่ริมฝั่งแม่น้ำแควน้อย ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีไปทางแม่น้ำแควน้อย ๔ กิโลเมตร สามารถเดินทางไปโดยขับรถข้ามสะพานสมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรที่ท่าน้ำหน้าเมือง สุสานแห่งนี้เคยเป็นที่ตั้งค่ายเชลยศึกขนาดใหญ่ บริเวณโดยรอบสงบและสวยงาม มีขนาดเล็กกว่าสุสานดอนรัก บรรจุศพทหารเชลยศึกซึ่งส่วนใหญ่เป็นทหารอังกฤษ จำนวน ๑,๗๔๐ นาย

วัดถ้ำเขาปูน บริเวณนี้เคยเป็นที่ตั้งของค่ายเชลยศึกขนาดใหญ่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งมีถ้ำขนาดกลางอยู่ในบริเวณวัด และภายในถ้ำมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ประดิษฐานอยู่ ส่วนด้านหลังวัดติดริมน้ำมีพระสังกัจจายน์องค์ใหญ่อยู่บนยอดเขา วัดอยู่เลยสุสานทหารสัมพันธมิตรช่องไก่ ๑.๕ กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ประมาณ ๖ กิโลเมตร

สถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ตำนานสมเด็จพระนเรศวร อยู่ตำบลลาดหญ้า ในบริเวณกองพลทหารราบที่ ๙ ค่ายสุรสีห์ เป็นภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ไตรภาคอันยิ่งใหญ่ที่ดำเนินการถ่ายทำบนพื้นที่กว่า ๕,๐๐๐ ไร่ ชมความสวยงามของฉากต่าง ๆ เช่น วัดมหาเถรคันฉ่อง ห้องเก็บพระแสง เป็นต้น อาณาจักรหงสาวดี สีหสาสน-บัลลังก์ คุกใต้ดิน พระที่นั่งสรรเพชรปราสาท ท้องพระโรงหงสาวดี นิทรรศการภาพถ่ายจากการถ่ายทำภาพยนตร์ สามารถร่วมกิจกรรม เช่น การแต่งกายชุดประวัติศาสตร์ และมีร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว เปิดทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๘.๐๐ น. ค่าเข้าชม *ชาวไทย* ผู้ใหญ่ ๑๐๐ บาท เด็ก ๕๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ๒๐๐ บาท เด็ก ๑๐๐ บาท หมู่คณะ ๕๐ คน ได้ส่วนลด ๑๐ เปอร์เซ็นต์ หมู่คณะ ๑๐๐ คน ได้ส่วนลด ๒๐ เปอร์เซ็นต์ สอบถามข้อมูลได้ที่ บริษัท พร้อมมิตร ฟิล์ม สตูดิโอ โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๐๔๒๘

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ (กาญจนบุรี-เขื่อนศรีนครินทร์) ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร ถึงสี่แยกลาดหญ้า มีทางแยกขวาผ่านค่ายทหารไปอีก ๓ กิโลเมตร ถึงทางเข้าให้เลี้ยวขวาไปอีก ๒ กิโลเมตร (มีป้ายบอกทาง) รวมระยะทางประมาณ ๒๔ กิโลเมตร

วัดโพธิสัตว์บรรพตนิมิต อยู่ตำบลหนองหญ้า เป็นวัดที่มีศิลปกรรมแบบล้านนา เนื่องจากเจ้าอาวาสครูบาบุญคุ้ม ปสันโน เป็นลูกศิษย์ของเกจิอาจารย์ชื่อดังทางภาคเหนือได้เดินทางธุดงค์ไปตามป่าเขาแถบเขมร สหภาพเมียนมาจนถึงจังหวัดกาญจนบุรี จึงริเริ่มสร้างวัดเพื่อเผยแผ่ธรรมะ ปฏิบัติธรรม โดยบริเวณวัดได้สร้างเจ้าแม่กวนอิมหยกขาวองค์ใหญ่ *เจดีย์สิริมงคลชัย* ศิลปะล้านนา ประมาณเดือนกันยายนของทุกปี มีการจัดพิธีไหว้ครูแบบล้านนา รวมทั้งขบวนแห่ตุงและเสลี่ยง ซึ่งเป็นงานใหญ่ประจำปีของวัด

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๒๘ ประมาณ ๙ กิโลเมตร เลยวัดถ้ำเขาปูนไปเล็กน้อย

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์(สวนหิน) อยู่ทุ่งนาคราช ตำบลหนองหญ้า ในบริเวณวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี มีพื้นที่ ๖๐๐ ไร่ ประชาชนทั่วไปเรียกว่า “สวนหิน”หรือ“อุทยานหิน” บริเวณโดยรอบมีหินงอกขนาดเล็กใหญ่ลักษณะต่าง ๆ เรียงรายอยู่เป็นจำนวนมาก และสวนนี้เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้ป่านานาชนิด

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีมาตามถนนแสงชูโต ข้ามสะพานสมเด็จพระสังฆราชญาณสังวร ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๒๘ ผ่านสุสานทหารสัมพันธมิตรช่องไก่ วัดถ้ำเขาปูน ระยะทางประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

วัดถ้ำพุหว้า อยู่ตำบลหนองหญ้า บรรยากาศเงียบสงบร่มรื่นโอบล้อมด้วยป่าไม้และภูเขา ซึ่งมีถ้ำที่มีหินงอกหินย้อย และพระพุทธรูปปางสมาธิประดิษฐานเป็นประธาน ถ้ำนี้ใช้เป็นพระอุโบสถประกอบพิธีอุปสมบท

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๒๘ ผ่านสุสานทหารสัมพันธมิตรช่องไก่ วัดถ้ำเขาปูน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี วัดธรรมโพธิญาณ มีทางเลี้ยวขวาถึงวัด ระยะทางประมาณ ๒๔ กิโลเมตร

วัดเมตตาธรรมโพธิญาณ อยู่ตำบลหนองหญ้า เป็นวัดพุทธแบบจีน วัดสร้างจากไม้ทั้งหลัง มีพระโพธิสัตว์กวนอิมองค์ใหญ่แกะสลักจากไม้ สูง ๑๒ เมตร และมีเจ้าแม่กวนอิมแกะสลักจากไม้หอมปางต่าง ๆ อีกกว่า ๑๐๐ ปาง อยู่รายรอบเจ้าแม่กวนอิมองค์ใหญ่ สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๓ ๑๓๘๘, ๐๘ ๑๙๙๕ ๑๙๒๗

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๒๙ เส้นทางไปน้ำตกไทรโยค เลี้ยวไปทางตำบลบ้านเก่า และเลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๒๒๘ อยู่เลยจากวัดถ้ำพุหว้าประมาณ ๑ กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรีประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ตำบลหนองบัว อยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ชั้นล่างจัดแสดงเครื่องใช้ภายในครัวเรือน เครื่องมือในการประกอบอาชีพ ชั้นบนมีห้องประวัติศาสตร์ ห้องศาสนา และประเพณี มีหนังสือไทยโบราณ และศิลปะวัตถุต่าง ๆ ด้านข้างอาคารศูนย์ฯ มีหลุมขุดค้นทางประวัติศาสตร์ ศูนย์ฯ เปิดให้ชมวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. สอบถามข้อมูลได้ที่ สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โทร. ๐ ๓๔๖๓ ๓๓๙๘, ๐ ๓๔๖๓ ๓๒๒๗-๘ ต่อ ๖๕๐ โทรสาร ๐ ๓๔๖๓ ๓๒๒๔

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ เส้นทางกาญจนบุรี-ไทรโยค ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

วัดถ้ำพุทธาวาส (ถ้ำพุพระ *หรือ* วัดถ้ำขุนแผน) เป็นถ้ำขนาดใหญ่ อยู่บนภูเขาสูง มีตำนานเล่าจากวรรณคดีเรื่องขุนช้าง ขุนแผนว่า ขุนแผนได้เคยมาฝึกวิชาอาคมคาถาต่าง ๆ ภายในถ้ำแห่งนี้ และเป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบพิธีสร้างดาบฟ้าฟื้น โดยมีพระอาจารย์บุญจากวัดส้มใหญ่ซึ่งเป็นอาจารย์ของขุนแผนคอยชี้แนะ

การเดินทาง จากตัวเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (กาญจนบุรี-ไทรโยค) หลักกิโลเมตรที่ ๗-๘ เยื้องมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี แยกซ้ายเข้าไป ๑ กิโลเมตร นอกจากนี้ มีรถประจำทางสายกาญจนบุรี-ไทรโยค ผ่านปากทางไปสู่ถ้ำนี้ และเดินเท้าเข้าไป ๑ กิโลเมตร

สวนสัตว์เลี้ยงกาญจนบุรี อยู่บ้านพุประดู่ ตำบลหนองบัว เป็นสถานสงเคราะห์สัตว์ที่ย้ายมาจากทุ่งสีกัน บนพื้นที่ ๓๘ ไร่ ปัจจุบันมีสุนัขและแมวจำนวนมาก เหมาะสำหรับผู้ที่รักสัตว์ และสามารถขอรับสุนัขไปเลี้ยงได้ เปิดทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๑๙๑๔ ๓๔๔๔ โทรสาร ๐ ๓๔๕๓ ๒๑๑๒

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๒๙ ถึงกิโลเมตรที่ ๑๖-๑๗ มีทางแยกเข้าไป ๓ กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า อยู่ตำบลบ้านเก่า ริมฝั่งแม่น้ำแควน้อย เป็นสถานที่ขุดพบหลักฐานทางโบราณคดีเกี่ยวกับมนุษย์สมัยหินยุคก่อนประวัติศาสตร์แห่งแรกในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ สิ่งที่ค้นพบ ได้แก่ โครงกระดูกมนุษย์ ขวานหิน เครื่องประดับ และเครื่องปั้นดินเผา เปิดให้เข้าชมวันพุธ-อาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๓๐ น. ค่าเข้าชม *ชาวไทย* ๑๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ๕๐ บาท สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๑๗๓๖ ๑๙๓๖, ๐๘ ๙๙๑๖ ๙๒๒๒

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒๒๙ ระยะทาง ๑๔ กิโลเมตร และเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๔๕๕ ไป ๑.๗ กิโลเมตร เลี้ยวเข้าทางวัดท่าโป๊ะ ประมาณ ๑ กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ ๓๕ กิโลเมตร

ถ้ำมะเดื่อ อยู่ตำบลบ้านเก่า ภายในถ้ำมีพื้นที่กว้างขวาง มีหินงอกหินย้อยสวยงามแตกต่างกันไป และติดตั้งไฟฟ้าเพื่อให้เห็นความสวยงามของถ้ำ ใช้เวลาชมประมาณ ๒ ชั่วโมง การเข้าชมถ้ำต้องติดต่อวัดมะเดื่อเพื่อขอกุญแจเปิดประตูทางเข้าถ้ำมะเดื่อ

การเดินทาง ทางรถยนต์ จากป้อมตำรวจบ้านเก่า ข้ามสะพานข้ามแม่น้ำแควน้อย ไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๔๔๕ ระยะทาง ๘ กิโลเมตร ถึงค่ายไทรโยค เข้าไปในค่ายไทรโยค ๓ กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ๔๐ กิโลเมตร ทางเรือ ลงเรือข้ามฟากที่ท่าเรือซึ่งอยู่ห่างจากสถานีรถไฟท่ากิเลน ประมาณ ๑ กิโลเมตร

บ้าน ช. ช้างชรา อยู่บ้านหนองหอย ตำบลวังด้ง ติดแม่น้ำแควใหญ่ เป็นสถานที่รักษาพยาบาลช้างชรา ผู้สนใจกิจกรรมเพื่อสังคม มีที่พัก ๘ หลัง ราคา ๔,๕๐๐ บาทต่อคืน (รวมกิจกรรม) เปิดทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๐๕๑๑, ๐๘ ๖๓๓๕ ๕๓๓๒ www.elephantsworld.org

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ ถึงระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๘-๙ มีทางเข้าไปประมาณ ๔ กิโลเมตร

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ จัดตั้งเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๘ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งแรกของประเทศไทย พื้นที่ครอบคลุมอำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอบ่อพลอย อำเภอหนองปรือ อำเภอศรีสวัสดิ์ ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน ประกอบด้วยที่ราบระหว่างหุบเขา เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารสำคัญของแม่น้ำแควใหญ่ ยอดเขาสูงที่สุด คือ *เขาหัวโล้น* สูง ๑,๑๗๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง อยู่บริเวณตอนกลางของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ๓ เส้นทาง ๑. เส้นห้วยลำอีซู ๒. เส้นห้วยสะด่อง ๓. เส้นทุ่งสลักพระ และมีเส้นทางที่สามารถเดินไปชมทิวทัศน์ริมขอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนศรีนครินทร์ ห้วยแม่ละมุ่น สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๘ ๔๐๓๒

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีไปตามเส้นทางสายกาญจนบุรี-ศรีสวัสดิ์ ถึงหน่วยพิทักษ์ป่าหนองหอย ตำบลวังด้ง ซึ่งเป็นด่านแรกของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ ระยะทางประมาณ ๒๗ กิโลเมตร

อำเภอท่าม่วง

เขื่อนแม่กลอง เป็นเขื่อนทดน้ำขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญที่สุดในโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่กลอง ครอบคลุมพื้นที่ ๔,๘๐๐ ตารางกิโลเมตร ในจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี นครปฐม สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร ตัวเขื่อนกว้าง ๑๑๗.๕๐ เมตร ยาว ๑,๖๕๐ เมตร บริเวณเหนือเขื่อนมีทิวทัศน์สวยงาม อยู่ในอำเภอท่าม่วง และห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

วัดถ้ำเสือ อยู่ตำบลม่วงชุม วัดนี้มีพระพุทธรูปปางประทานพรขนาดใหญ่อยู่บนยอดเขา พุทธลักษณะสวยงามมาก และมีอุโบสถอัฏฐมุขเป็นลักษณะทรงไทยมีลวดลายวิจิตรตระการตา เจดีย์เกษแก้วมหาปราสาท ซึ่งสามารถเดินหรือใช้ลิฟต์ขึ้นไปชมทิวทัศน์ที่สวยงามได้ เปิดเวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น. อัตราค่าบริการลิฟต์ขึ้น-ลง คนละ ๑๐ บาท

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีไปทางเขื่อนแม่กลอง ทางเข้าวัดผ่านเขื่อนแม่กลองไปประมาณ ๕ กิโลเมตร มีป้ายบอกเลี้ยวขวาไป ๒ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายอีก ๒๐๐ เมตร

วัดถ้ำเขาน้อย อยู่ติดกับวัดถ้ำเสือ วัดนี้สิ่งก่อสร้างประดับประดาผสมผสานศิลปะแบบจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเก๋งจีน ๗ ชั้น อยู่บนยอดเขา ซึ่งสามารถขึ้นไปชมทัศนียภาพความสวยงามของอำเภอเมืองกาญจนบุรีและเขื่อนแม่กลองได้

วัดบ้านถ้ำ อยู่ตำบลเขาน้อย ทางขึ้นถ้ำเป็นบันไดลึกเข้าไปในปากมังกรตัวใหญ่ ภายในถ้ำมีหินงอกลักษณะคล้ายผู้หญิง ซึ่งจินตนาการเล่าขานกันต่อมาว่าคือนางบัวคลี่ ภรรยาของขุนแผน ในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน และบนยอดเขามีถ้ำเล็ก ๆ อีกหลายแห่ง วัดบ้านถ้ำอยู่ห่างจากวัดถ้ำเสือไปทางอำเภอเมืองกาญจนบุรี ๕ กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางสายในถนนเลียบริมแม่น้ำแม่กลอง

บ่อน้ำร้อนวัดวังขนายทายิการาม อยู่ตำบลวังขนาย บริเวณวัดวังขนายทายิการาม ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ กรมทรัพยากรธรณี ได้มาเจาะบ่อน้ำบริเวณวัด พบว่ามีความร้อนถึง ๔๒ องศาเซลเซียส ต่อมาได้นำน้ำร้อนในบ่อนี้ไปวิเคราะห์ ปรากฏว่าในน้ำมีแร่ธาตุหลายชนิดเป็นประโยชน์ จึงแนะนำให้วัดนำน้ำนี้มาใช้ ปัจจุบันมีบ่อน้ำร้อน ๕๕ บ่อ เปิดบริการทุกวัน เวลา ๐๖.๐๐-๒๐.๐๐ น. สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๑๐๐๕ ๑๓๕๕

อำเภอท่ามะกา

โบราณสถานพงตึก สันนิษฐานว่าเป็นที่ตั้งของเมืองโบราณสมัยทวารวดี และได้รับอิทธิพลจากศิลปะอินเดียแบบคุปตะ ชาวเมืองนับถือศาสนาพุทธ และพราหมณ์ มีอายุในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๒ เนื่องจากกรมศิลปากรได้ขุดพบโบราณวัตถุสมัยทวารวดีเป็นจำนวนมากที่พงตึกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๐ เช่น ตะเกียงทองสัมฤทธิ์โรมัน พระพิมพ์ดินเผา พระนารายณ์สลักจากศิลา พระพุทธรูป ฯลฯ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ ดร.เวลส์ ผู้แทนสมาคมค้นคว้าวัตถุโบราณจากประเทศอินเดีย ได้เดินทางมาสำรวจและขุดค้นโบราณวัตถุเพิ่มเติมที่พงตึก และยืนยันว่าสถานที่แห่งนี้เป็นเมืองโบราณที่เจริญรุ่งเรืองมากเมื่อสมัยพันปีมาแล้ว ปัจจุบันโบราณวัตถุบางส่วนที่ขุดค้นนำไปเก็บไว้ที่วัดดงสัก บางส่วนอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพมหานคร

การเดินทาง จากอำเภอท่ามะกาใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ข้ามสะพานจันทรุเบกษา (เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙) ผ่านวัดดงสัก ต่อไปถึงโบราณสถานพงตึก ระยะทางประมาณ ๔ กิโลเมตร อยู่ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ๓๓ กิโลเมตร

อุทยานมัจฉาวังสังกะวาด อยู่ตำบลหวายเหนียว ตรงข้ามกับวัดหวายเหนียว อุทยานแห่งนี้เป็นสถานที่พักผ่อนของประชาชนที่นิยมมาให้อาหารปลา เช่น ปลาตะเพียน และปลาสังกะวาด ซึ่งมีลักษณะคล้ายปลาเนื้ออ่อน นอกจากนี้ภายในวัดหวายเหนียวมีพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน เปิดให้ชมทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น.

การเดินทาง ใช้เส้นทางเดียวกับไปโบราณสถานพงตึก เมื่อลงจากสะพานจันทรุเบกษา (สะพานเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ ๙) เลี้ยวขวาตรงไปตามถนนเลียบแม่น้ำแม่กลอง ๓ กิโลเมตร

วัดพระแท่นดงรังวรวิหาร เป็นวัดโบราณที่มีแท่นหินขนาดใหญ่ที่ชาวบ้านมีความเชื่อว่าเป็นพระแท่นที่พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน ทั้งเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธบาททำจากไม้ขนาดใหญ่แห่งเดียวในประเทศไทย ในบริเวณวัดมีโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ เช่น บ่อบ้วนพระโอษฐ์ วิหารพระอานนท์ ฯลฯ และมีพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ประมาณกลางเดือน ๔ ของไทยทุกปี จะมีงานนมัสการอย่างยิ่งใหญ่

การเดินทาง จากอำเภอท่ามะกาใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ถึงบริเวณแยกตลาดท่าเรือ เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๐๘๑ ระยะทางประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

อำเภอพนมทวน

โบราณสถานบ้านดอนเจดีย์ อยู่ที่บ้านดอนเจดีย์ กรมศิลปากรได้ทำการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ พบโครงกระดูกในบริเวณนี้หลายร้อยโครง ตลอดจนดาบโบราณ กรามช้างและเครื่องม้าเป็นจำนวนมาก และพบซากเจดีย์สมัยกรุงศรีอยุธยาอยู่ด้วย จากหลักฐานที่ขุดพบทำให้สันนิษฐานว่าบริเวณนี้เคยเป็นสนามรบในการทำยุทธหัตถีสมัยกรุงศรีอยุธยา

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ถึงบริเวณสี่แยกท่าม่วง เลี้ยวขวาไป ๒ กิโลเมตร มีป้ายบอกทางไปดอนเจดีย์ ๑๑ กิโลเมตร เลี้ยวเข้าไปในโรงเรียนวัดทุ่งสมอ อยู่บริเวณด้านหลังโรงเรียน

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช อยู่ใกล้โบราณสถานดอนเจดีย์ สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นวันครบรอบ ๔๐๐ ปี สมเด็จพระนเรศวรทรงทำยุทธหัตถีได้ชัยชนะต่อเมืองหงสาวดี และในปี พ.ศ. ๒๑๔๒ ประชาชนผู้มีจิตศรัทธาทั่วประเทศได้บริจาคเงินสมทบทุนสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประทับช้างเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานให้ปวงชนชาวไทยได้ถวายสักการะรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงพระปรีชาสามารถปกป้องเอกราชของชาติไทยไว้ได้ในสมัยกรุงศรีอยุธยา

การเดินทาง จากอำเภอพนมทวนใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๔ ประมาณ ๔ กิโลเมตร มีทางแยกขวาเข้าสู่พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ระยะทาง ๔ กิโลเมตร มีป้ายบอกทางชัดเจน

พระโพธิสัตว์กวนอิม (วัดทุ่งสมอ) อยู่ตำบลทุ่งสมอ ในวัดทุ่งสมอมีพระโพธิสัตว์กวนอิมองค์ใหญ่ที่มีลักษณะงดงามมากประดิษฐานอยู่ภายในวัด และมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเดินทางมานมัสการ นอกจากนี้มีพระสังกัจจายน์และพระประธานภายในอุโบสถวัดทุ่งสมอ

การเดินทาง จากอำเภอพนมทวนใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๔ ระยะทางประมาณ ๙.๗ กิโลเมตร

วัดลาดขาม อยู่ตำบลพนมทวน สร้างขึ้นสมัยอยุธยาตอนต้น เป็นที่ประดิษฐาน *พระพุทธเบญจนวมงคลกาญจน์* ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางพิชิตมาร หน้าตักกว้าง ๕๙ นิ้ว สูง ๘๗ นิ้ว พระพุทธรูปองค์นี้มีชื่อเสียงในการสร้างขึ้นมาจากเหรียญเงินตราต่าง ๆ จำนวนกว่า ๙ แสนเหรียญ ซึ่งถูกนำมาเรียงต่อกันอย่างละเอียดทุกตารางนิ้วจนกลายเป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่มีความงดงาม และได้รับการเรียกขานกัน โดยทั่วไปว่า “หลวงพ่อแสนเหรียญ” นอกจากนี้ ภายในวัดมีการขุดค้นพบวัตถุโบราณสมัยทวารวดี รวมถึงซากปรักหักพังของเจดีย์เก่าแก่ที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา

การเดินทาง จากอำเภอพนมทวนใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๔ (สายกาญจนบุรี-สุพรรณบุรี) ระยะทางประมาณ ๘ กิโลเมตร หรือจากตัวเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๔ หลักกิโลเมตรที่ ๒๘ (สี่แยกดอนงิ้ว) เลี้ยวไป ๓ กิโลเมตร อยู่ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ๒๙ กิโลเมตร

อำเภอห้วยกระเจา

วัดสระลงเรือ อยู่ตำบลสระลงเรือ เดิมชื่อ *วัดสระลองเรือ* ประดิษฐานพระพุทธรูป *พระพุทธอนันตภูมิสุคุตโต* หรือ *หลวงพ่อใหญ่องค์ดำ* สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย ในบริเวณวัดมีสิ่งที่น่าสนใจ เช่น รูปปั้นพระสงฆ์ครูบาอาจารย์ชื่อดังทุกภาคของประเทศประดิษฐานโดยรอบอุโบสถ พระพุทธรูปปางลีลาหน้าพระอุโบสถ ภาพวาดฝาผนังในอุโบสถเป็นเรื่องพระพุทธประวัติ และภาพนรก เพื่อเตือนสติให้ปฏิบัติดี รูปปั้นเทพเจ้าของจีน และที่โดดเด่น คือ เรือสุพรรณหงส์จำลองใหญ่ที่สุดในโลก ตั้งอยู่กลางสระน้ำ ซึ่งทางเข้าต้องเดินผ่านเข้าทางปากราหู ภายในมีภาพฝาผนังและข้อความสุภาษิตไทยในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้เป็นคติสอนใจ และมีเรือโบราณไม้จำลองขนาดเล็กให้ชม ส่วนบริเวณสระน้ำสามารถให้อาหารปลาได้

การเดินทาง จากอำเภอห้วยกระเจาใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๓๖๒ ตรงไปจนถึงทางหลวงหมายเลข ๓๓๔๒ ตรงไปประมาณ ๑๑ กิโลเมตร ถึงสี่แยกเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๔๔๓ ตรงไปประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร อยู่ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๑๘-๑๙ วัดอยู่ตรงข้ามโรงพยาบาลส่งเสริมคุณภาพตำบลสระลงเรือ ระยะทาง ๑๒.๕ กิโลเมตร

อำเภอบ่อพลอย

สวนสัตว์เปิดซาฟารีปาร์ค อยู่ตำบลหนองกุ่ม นับเป็นสวนสัตว์เปิดแห่งแรกของกาญจนบุรี ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับสัตว์นานาชนิดอย่างใกล้ชิด เช่น กวาง หมี เสือ สิงโต ม้าลาย ยีราฟ อูฐ ฯลฯ นักท่องเที่ยวสามารถขับรถยนต์เข้าไปเที่ยวชมได้ หรือ ใช้บริการรถบัสของสวนสัตว์ เปิดให้ชมทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. ค่าเข้าชม *ชาวไทย* ผู้ใหญ่ ๑๕๐ บาท เด็ก ๘๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ผู้ใหญ่ ๔๕๐ บาท เด็ก ๒๕๐ บาท สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๖๗ ๘๒๒๕ โทรสาร ๐ ๓๔๖๗ ๘๒๒๖, ๐๓๔๖๗ ๘๒๙๙

การเดินทาง จากอำเภอบ่อพลอยใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๐๘๖ (สายกาญจนบุรี-บ่อพลอย) ระยะทางประมาณ ๘.๖ กิโลเมตร อยู่ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ประมาณ ๒๗ กิโลเมตร

อำเภอหนองปรือ

โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อยู่ตำบลสมเด็จเจริญ มีพื้นที่ ๒๐,๖๒๕ ไร่ (๓๓ ตารางกิโลเมตร) เป็นโครงการอนุรักษ์และพัฒนาลุ่มน้ำองคต มีผลการดำเนินงานในหลายด้าน เช่น การปลูกสวนป่า การส่งเสริม

ด้านการเกษตร การปลูกผักปลอดสารพิษ นอกจากนี้ มีการขุดพบซากโบราณสถาน เครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ปัจจุบันนำไปไว้ที่โรงเรียนประชามงคล เปิดให้เข้าชมวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะต้องติดต่อล่วงหน้าที่ สำนักงานกองอำนวยการโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โทร. ๐ ๓๔๖๗ ๕๑๐๐, ๐๘ ๑๑๙๔ ๙๗๒๙

การเดินทาง จากอำเภอหนองปรือใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๐๘๖ สายกาญจนบุรี-หนองปรือ-ด่านช้าง จากนั้นเลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๔๘๐ ระยะทางประมาณ ๒๔ กิโลเมตร

อำเภอศรีสวัสดิ์

สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาน้ำพุ อยู่ตำบลท่ากระดาน มีการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อการศึกษาวิจัย จัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติสื่อความหมายให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพป่า ๒ เส้นทาง *เส้นทางที่ ๑* เพื่อให้ผู้สนใจศึกษาธรรมชาติพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า ใช้เวลาเดินทางไป-กลับ ประมาณ ๓ ชั่วโมง และ *เส้นทางที่ ๒* เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเนินดินแดง ใช้เวลาเดินทางไป-กลับ ประมาณ ๑ ชั่วโมง ตามเส้นทางผ่านภูมิประเทศที่แตกต่างกัน เช่น ลำห้วย ลำธาร ทางราบ เนินเขา ในบริเวณศูนย์ฯ มีค่ายพักแรมสำหรับเยาวชน กรณีเข้าชมเป็นหมู่คณะต้องติดต่อล่วงหน้า โทร. ๐๘ ๙๕๕๑ ๙๘๓๕

การเดินทาง จากอำเภอศรีสวัสดิ์ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ ระยะทาง ๕๕.๕ กิโลเมตร หรือจากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ และเลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ (กาญจนบุรี-ศรีสวัสดิ์) ระยะทาง ๙๐.๔ กิโลเมตร

อุทยานแห่งชาติเอราวัณ เดิมชื่อว่า *อุทยานแห่งชาติเขาสลอบ* มีพื้นที่ประมาณ ๓๔๓,๗๓๕ ไร่ (๕๕๐ ตารางกิโลเมตร) ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นอุทยานแห่งชาติเอราวัณ เนื่องจากชั้นสูงสุดของน้ำตกเป็นธรรมชาติที่มีลักษณะคล้ายหัวช้างเอราวัณ อยู่ห่างจากอำเภอศรีสวัสดิ์ ประมาณ ๗๐ กิโลเมตร

แหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานฯ ได้แก่

น้ำตกเอราวัณ เป็นน้ำตกที่ใหญ่และสวยงามบนฝั่งแม่น้ำแควใหญ่ ต้นน้ำเกิดจากลำห้วยม่องไล่ไหลผ่านลงจากยอดเขาและผาสูง ๒,๑๐๐ เมตร น้ำตกเอราวัณมีความยาว ๑,๕๐๐ เมตร แบ่งเป็น ๗ ชั้น แต่ละชั้นมีลักษณะเป็นแอ่งน้ำสามารถเล่นน้ำได้ และมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติเอราวัณ ระยะทาง ๑,๐๖๐ เมตร ใช้เวลาประมาณ ๓๐ นาที มีจุดชมทิวทัศน์และป่าผลัดใบที่สวยงาม

ถ้ำพระธาตุ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ห่างจากน้ำตกเอราวัณ ๑๒ กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ๗๗ กิโลเมตร ภายในมีหินงอกหินย้อยสวยงามมาก สิ่งที่แปลกคือเป็นหินโปร่งแสง ถ้ำมีความยาว ๒๐ เมตร ใช้เวลาชมถ้ำพระธาตุประมาณ ๓๐-๖๐ นาที นักท่องเที่ยวต้องติดต่อเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ซึ่งตั้งอยู่เชิงเขา เพื่อขอให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้นำทางให้ และควรเดินทางถึงถ้ำก่อนเวลา ๑๕.๐๐ น.

ภายในอุทยานฯ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ คือ ห้องน้ำและทางลาดถึงบริเวณ ชั้น ๑ ของน้ำตก และมีบริการบ้านพักและสถานที่กางเต็นท์สำหรับนักท่องเที่ยว สอบถามข้อมูลได้ที่ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรุงเทพมหานคร โทร. ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐ www.dnp.go.th หรือ อุทยานแห่งชาติเอราวัณ โทร. ๐ ๓๔๕๗ ๔๒๒๒, ๐ ๓๔๔๕ ๗๒๘๘

การเดินทาง

รถยนต์ จากตัวเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ (กาญจนบุรี-ศรีสวัสดิ์) เมื่อถึงกิโลเมตรที่ ๕๖ แยกซ้ายข้ามสะพานเข้าตลาดเขื่อนศรีนครินทร์ตรงไปอีก ๓ กิโลเมตร ถึงลานจอดรถ เดินเท้าต่ออีก ๕๐๐ เมตร ถึงน้ำตก

รถโดยสารประจำทาง มีรถประจำทางสาย ๘๑๗๐ กาญจนบุรี-เอราวัณ ออกจากสถานีขนส่งผู้โดยสารกาญจนบุรีทุกวัน ใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมง

เขื่อนศรีนครินทร์ อยู่ห่างจากน้ำตกเอราวัณ ๔ กิโลเมตร ทางตอนบนของแม่น้ำแควใหญ่เป็นเขื่อนหินถมแกนดินเหนียวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยกั้นแม่น้ำแควใหญ่ เป็นเขื่อนอเนกประสงค์ที่อำนวยประโยชน์ในด้านการชลประทาน การ

ลดอุทกภัยในลุ่มแม่น้ำแม่กลอง และการผลิตกระแสไฟฟ้า ส่วนเหนือเขื่อนมีทิวทัศน์สวยงามเหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อน มีรีสอร์ท แพพัก แพล่อง และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ คือ ห้องน้ำและทางลาดบริเวณสันเขื่อน

นอกจากนี้ อุทยานฯ มีบริการร้านอาหาร บ้านพักรับรองสำหรับนักท่องเที่ยว สอบถามข้อมูลได้ที่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โทร. ๐ ๒๔๓๖ ๖๐๔๖-๘ เรือล่อง โทร. ๐ ๓๔๕๗ ๔๐๐๑

การเดินทาง จากอำเภอศรีสวัสดิ์ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ (กาญจนบุรี-ศรีสวัสดิ์) ระยะทาง ๖๕.๔ กิโลเมตร อยู่ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ระยะทางประมาณ ๗๐ กิโลเมตร

สวนเวลารำลึก เป็นสวนที่อยู่ภายในเขื่อนศรีนครินทร์ มีพื้นที่กว่า ๓๐ ไร่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเจริญพระชนมายุ ๙๐ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ สวนเวลารำลึกนี้สร้างเป็นสวนประติมากรรมบอกเวลาเป็นสัญลักษณ์รูปนาฬิกาแดด เป็นเครื่องเตือนใจให้รำลึกถึงคุณค่าแห่งชีวิตที่ก้าวล่วงเวลาทุกนาทีที่ผ่านไปสมดังพระราชหฤทัยของสมเด็จย่าที่ทรงตระหนักเป็นแน่แท้ว่า *"เวลาเป็นของมีค่า"* บริเวณลานโดยรอบมีที่นั่งพักผ่อนเพื่อชมทิวทัศน์สวยงามของเขื่อนศรีนครินทร์

อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ ประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔ มีพื้นที่ประมาณ ๙๕๓,๕๐๐ ไร่ (๑,๕๓๒ ตารางกิโลเมตร) ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอไทรโยค อำเภอศรีสวัสดิ์ และอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วยธรรมชาติที่สวยงาม เช่น น้ำตก น้ำพุร้อน ถ้ำ และเกาะแก่งต่าง ๆ บริเวณอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนศรีนครินทร์ทิวทัศน์สวยงาม มีเขตติดต่อกับพื้นที่อุทยานแห่งชาติไทรโยค อุทยานแห่งชาติเอราวัณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ มีแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานฯ ได้แก่

ถ้ำสวรรค์ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ บริเวณหมู่บ้านต้นมะพร้าว ตำบลแม่กระบุง อำเภอศรีสวัสดิ์ ลักษณะถ้ำเหมือนอุโมงค์ธรรมชาติ กว้าง ๙ เมตร สูง ๙ เมตร ยาว ๑๕๐ เมตร ผนังถ้ำมีภาพวาดของคนโบราณ

การเดินทาง ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ ๑๕ กิโลเมตร ใช้เส้นทางน้ำตกห้วยแม่ขมิ้น-น้ำตกเอราวัณ เลี้ยวขวาบริเวณโรงเรียนบ้านต้นมะพร้าว เข้าไปอีก ๑.๕ กิโลเมตร ถึงหมู่บ้านต้นมะพร้าว ขับรถผ่านหมู่บ้านเข้าไป ๕๐๐ เมตร ถึงปากถ้ำ ควรใช้รถขับเคลื่อนสี่ล้อ และติดต่อชาวบ้านในหมู่บ้านต้นมะพร้าวเป็นผู้นำทาง

ถ้ำเนรมิต เป็นถ้ำขนาดใหญ่แบ่งเป็นหลายห้อง มีหินงอกหินย้อยรูปทรงต่าง ๆ แปลกตาและสวยงามมาก อยู่ก่อนถึงน้ำตกห้วยแม่ขมิ้น ๑๐ กิโลเมตร เลี้ยวไปทางวัดถ้ำเนรมิตอีก ๒ กิโลเมตร เดินเท้าต่ออีก ๓๐๐ เมตร และห่างไปอีก ๔ กิโลเมตร มีถ้ำใหญ่อีก ๓ ถ้ำ ได้แก่ *ถ้ำน้ำมุด ถ้ำพระปรางค์* และ*ถ้ำพระโค* ควรติดต่อผู้นำชมหรือติดต่อเจ้าหน้าที่อุทยานฯ เขื่อนศรีนครินทร์ การเดินทางต้องใช้รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อ

ถ้ำน้ำมุด อยู่บริเวณหมู่บ้านน้ำมุด ตำบลแม่กระบุง ปากถ้ำกว้าง ๑๕ เมตร สูง ๑๐ เมตร ภายในถ้ำเป็นโพรงลึก มีธารน้ำไหลออกมาจากถ้ำตลอดเวลา

ถ้ำพระปรางค์ อยู่บริเวณบ้านน้ำมุด ตำบลแม่กระบุง เป็นอีกถ้ำหนึ่งที่มีความใหญ่โตและสวยงาม ภายในถ้ำแบ่งเป็นห้องต่าง ๆ แต่ละห้องมีหินงอกหินย้อย

การเดินทาง ใช้เส้นทางน้ำตกเอราวัณ น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น ก่อนถึงน้ำตกห้วยแม่ขมิ้น ๑๑ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าวัดน้ำมุดไปประมาณ ๕๐๐ เมตร อ้อมไปทางด้านหลังวัด จอดรถที่เชิงเขาแล้วเดินขึ้นไปถ้ำ ระยะทาง ประมาณ ๔๐๐ เมตร

น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น อยู่บริเวณที่ทำการอุทยานฯ ริมทะเลสาบเขื่อนศรีนครินทร์ ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ๑๐๘ กิโลเมตร น้ำตกไหลมาจากต้นน้ำของทิวเขากะลา ซึ่งเป็นป่าดิบเขาแล้งทางทิศตะวันออกของอุทยานและไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำเขื่อนศรีนครินทร์ น้ำตกแบ่งเป็น ๗ ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ ๑ *ดงว่าน* ชั้นที่ ๒ *ม่านขมิ้น* ชั้นที่ ๓ *วังหน้าผา* ชั้นที่ ๔ *ฉัตรแก้ว* ชั้นที่ ๕ *ไหลจนหลง* ชั้นที่ ๖ *ดงผีเสื้อ* ชั้นที่ ๗ *ร่มเกล้า* แต่ละชั้นมีความสูงและความสวยงามต่างกันไป อุทยานฯ ได้ทำเส้นทางเดินสำหรับขึ้นไปชมน้ำตก และเป็นเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ สามารถเที่ยวชมได้ตลอดทั้งปี

ค่าธรรมเนียมเข้าชม *ชาวไทย* ผู้ใหญ่ ๑๐๐ บาท เด็ก ๕๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ผู้ใหญ่ ๓๐๐ บาท เด็ก ๑๐๐ บาท ค่ายานพาหนะ ๓๐ บาท ภายในบริเวณอุทยานฯ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ คือ ห้องน้ำ และทางลาดแค่บริเวณชั้น ๔ ของน้ำตก มีบ้านพักและสถานที่กางเต็นท์สำหรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งร้านอาหารสวัสดิการ สอบถาม

ข้อมูลได้ที่ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรุงเทพมหานคร โทร. ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐ www.dnp.go.th หรือที่ทำการอุทยานฯ โทร. ๐๖ ๒๓๒๕ ๕๔๙๘

การเดินทาง

รถยนต์ สามารถเลือกเดินทางได้ ๒ เส้นทาง ได้แก่

เส้นทางที่ ๑ จากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ไปเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ เส้นทางกาญจนบุรี-น้ำตกเอราวัณ ผ่านถ้ำพระธาตุ ห้วยพุมุด (วัดพุมุด) เป็นทางลาดยางตลอดสายจนถึงน้ำตกห้วยแม่ขมิ้น รวมระยะทาง ๑๑๑ กิโลเมตร หรือเช่ารถสองแถวจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ใช้เวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง หรือขึ้นรถสองแถวที่ตลาดเขื่อนศรีนครินทร์

เส้นทางที่ ๒ การนำรถยนต์ข้ามแพขนานยนต์ ต้องข้ามแพขนานยนต์ ๒ ครั้ง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ (สายกาญจนบุรี-เอราวัณ-ท่ากระดาน-แม่ละมุ่น) ผ่านวัดท่ากระดาน โรงเรียนบ้านท่าสนุ่น ถึงทางแยกมีทางลงแพท่าแม่ละมุ่นขนานยนต์ครั้งที่ ๑ ที่ข้ามไปท่าอำเภอศรีสวัสดิ์ ใช้เวลา ๑๐ นาที เสียค่าธรรมเนียมรถยนต์คันละ ๖๐ บาท จากนั้นขับรถยนต์ต่อไปอีก ๑๐ กิโลเมตร จะพบท่าแพขนานยนต์ที่ ๒ ข้ามไปท่าห้วยแม่ขมิ้น ใช้เวลา ๔๕ นาที เสียค่าธรรมเนียมคันละ ๒๐๐-๓๐๐ บาท ขับรถต่อไปอีก ๗ กิโลเมตร (ใช้เวลา ๒๐ นาที) ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ เดินทางไปน้ำตกห้วยแม่ขมิ้น

ไปทางเรือเหมา ขึ้นที่ท่าหม่องกระแทะ หรือท่าเรือท่ากระดาน อยู่ห่างจากทางแยกเข้าเขื่อนศรีนครินทร์ ๑๒ กิโลเมตร เมื่อถึงท่าห้วยแม่ขมิ้นต้องเดินไปอีก ๗๐๐ เมตร ถึงน้ำตกชั้นที่ ๑

รถโดยสาร สามารถขึ้นรถสองแถวที่ตลาดลาดหญ้า ถึงน้ำตกห้วยแม่ขมิ้น รถออกวันละ ๑ เที่ยว ไม่เกินเวลา ๑๒.๐๐ น. ใช้เวลาเดินทาง ๔ ชั่วโมง (หมายเหตุเวลารถโดยสารอาจเปลี่ยนแปลงได้) ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร

วัดปากลำขาแข้ง *หรือ* ชาวบ้านเรียกว่า *วัดปากลำ* เลขที่ ๘๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลเขาโจด ทางตอนบนสุดของเขื่อนศรีนครินทร์ บริเวณลำน้ำช่วงรอยต่อกาญจนบุรี อุทัยธานี และตาก จุดเด่นอยู่ที่โบสถ์สแตนเลส และพระพุทธรูปสแตนเลส ริเริ่มและดำเนินการก่อสร้างโดยโรงงานทวีคูณซัพพลาย บ้านโป่ง และสมาคมสแตนเลสแห่งประเทศไทยให้การสนับสนุน ตัวโบสถ์ใช้สแตนเลสแผ่นทั้งด้านในและด้านนอก โดยอัดฉนวนไว้ตรงกลางกันความร้อนได้ดี พื้นเป็นแกรนิต ทำให้ภายในอุโบสถอากาศไม่ร้อน ซุ้มประตูและหน้าบันเป็นลายไทย และมีพระประธานประดิษฐานอยู่ภายในรอบพระอุโบสถมีเสมาและลูกนิมิตทำจากสแตนเลสลวดลายไทยสวยงาม โดยประชาชนได้ร่วมปัจจัยในการก่อสร้างพระอุโบสถถวายพระราชกุศลเพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา และบริเวณด้านริมน้ำมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่สร้างด้วยสแตนเลส *หลวงพ่อศรีสวัสดิ์มหามงคล* ขนาดหน้าตักกว้าง ๘ เมตร ความสูง ๑๒ เมตร ปางประทานพร หันพระพักตร์สู่ฝั่งน้ำ นอกจากนี้ ภายในบริเวณวัดมีศาลาพระโพธิสัตว์กวนอิม ซึ่งมองออกไปเห็นทัศนียภาพสายน้ำเขื่อนศรีนครินทร์ สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๔ ๖๖๑๓, ๐๘ ๑๘๓๕ ๓๙๕๓, ๐๘ ๔๔๑๔ ๕๓๓๘

การเดินทาง เส้นทางเขื่อนศรีนครินทร์ ห้วยแม่ขมิ้น ถึงด่านแม่แฉลบ ห้วยแม่ละมุ่น ก่อนเข้าอำเภอศรีสวัสดิ์ ไปที่ท่าบ้านแม่ละมุ่น ลงแพขนานยนต์ ค่าลงแพ ๖๐-๗๐ บาท ใช้เวลาประมาณ ๒๐ นาที เมื่อขึ้นจากแพขับรถยนต์ต่อไปตำบลบ้านปลายนาสวนเก่า ระยะทางประมาณ ๓๐ กิโลเมตร และเช่าเหมาเรือไปวัดปากลำขาแข้ง ค่าเช่าเหมาเรือ ๒,๕๐๐-๓,๐๐๐ บาท

อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ (ถ้ำธารลอด) มีพื้นที่ ๓๖,๘๗๕ ไร่ (๕๙ ตารางกิโลเมตร) ภายในอุทยานฯ มีเส้นทางเดินป่า แบ่งเป็น ๒ เส้นทาง

เส้นทางแรก เริ่มต้นจากถ้ำธารลอดน้อย ถึง *ถ้ำธารลอดใหญ่* ภายในถ้ำธารลอดน้อยมีหินงอกหินย้อยสวยงาม และมีลำธารไหลผ่านภายในถ้ำชื่อ *ลำกระพร้อย* เมื่อพ้นถ้ำธารลอดน้อยออกมาต้องเดินป่าต่อไปอีก ๑.๕ กิโลเมตร ถึง *น้ำตกไตรตรึงษ์* (เส้นทางเริ่มชัน) เดินต่อไปอีก ๑ กิโลเมตร ถึง *ถ้ำธารลอดใหญ่* รวมระยะทาง ๒.๕ กิโลเมตร เส้นทางบางช่วงชัน โดยเฉพาะเส้นทางจากน้ำตกไตรตรึงษ์ไปถ้ำธารลอดใหญ่ นักท่องเที่ยวควรเตรียมสภาพร่างกายให้พร้อม

*เส้นทางที่สอง*เริ่มต้นจาก*อุทยานฯ* ไป*น้ำตกธารเงิน* และ*น้ำตกธารทอง* ระยะทาง ๑.๘ กิโลเมตร

น้ำตกธารเงิน เป็นน้ำตกขนาดย่อมลดหลั่นกันเป็นชั้น ๆ ถึง ๗ ชั้น ใช้เวลาเดินทางจากที่ทำการอุทยานฯ ถึงชั้นแรกของน้ำตก ๓๕ นาที ส่วน *น้ำตกธารทอง* มี ๑๕ ชั้น ใช้เวลาเดินทางจากที่ทำการอุทยานฯ ถึงชั้นแรกของน้ำตก ๒๕ นาที

ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานฯ *ชาวไทย* ผู้ใหญ่ ๔๐ บาท เด็ก ๒๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ผู้ใหญ่ ๒๐๐ บาท เด็ก ๑๐๐ บาท ยานพาหนะ ๑๐๐ บาท อุทยานฯ มีบ้านพักและสถานที่กางเต็นท์ไว้บริการนักท่องเที่ยว สอบถามข้อมูลได้ที่ที่ทำการอุทยานฯ โทร. ๐ ๓๔๕๔ ๗๐๒๐, ๐ ๓๔๕๔ ๖๑๔๐ หรือ สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรุงเทพมหานคร โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๖๖๖๖, ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗, ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐ www.dnp.go.th

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีตรงไปสี่แยกแก่งเสี้ยน เลี้ยวเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๑๙๙ (กาญจนบุรี-ลาดหญ้า) ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ถึงสี่แยกเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๐๘๖ (ลาดหญ้า-หนองปรือ) ผ่านอำเภอบ่อพลอย ไปอำเภอหนองปรือ เมื่อถึงตลาดหนองปรือมีป้ายบอกทางไปถ้ำธารลอด ไปอีก ๒๐ กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานฯ

รถโดยสารประจำทาง จากสถานีขนส่งผู้โดยสารกาญจนบุรีไปลงที่ตลาดหนองปรือแล้วเช่ารถสองแถวที่ตลาดหนองปรือไปอุทยานฯ

อำเภอไทรโยค

อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ หรือ *ปราสาทเมืองสิงห์* โบราณสถานศิลปะการก่อสร้างยุคลพบุรีตอนปลาย ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๘ ผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีพื้นที่กว่า ๘๐๐ ไร่ (๑.๒๘ ตารางกิโลเมตร) กำแพงเมืองก่อด้วยศิลาแลง โดยได้รับอิทธิพลทางศาสนาและวัฒนธรรมจากกัมพูชา ตัวปราสาทล้อมรอบด้วยกำแพงศิลาแลง คูน้ำและแนวคันดิน รูปแบบสถาปัตยกรรมและประติมากรรมสร้างตามลักษณะขอมแบบบายน ตรงกับสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ ของประเทศกัมพูชา ซึ่งมีฝีมือช่างท้องถิ่นผสมผสานอยู่ อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการคือห้องน้ำและทางลาดบริเวณทางเข้าห้องน้ำ อุทยานฯ เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๗.๐๐-๑๘.๐๐ น. ค่าเข้าชม *ชาวไทย* ๒๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ๑๐๐ บาท สำหรับวันเด็กแห่งชาติ วันอนุรักษ์มรดกไทย (๒ เมษายน) และวันเข้าพรรษา ไม่เสียค่าเข้าชม สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๒ ๘๔๕๖-๗, ๐ ๓๔๖๗ ๐๒๖๔-๕

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ เส้นทางสายกาญจนบุรี-ไทรโยค เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๔๕๕ ระยะทางประมาณ ๒๕.๔ กิโลเมตร

ปางช้างไทรโยค เลขที่ ๓๐/๒ หมู่ที่ ๓ บ้านลุ่มผึ้ง ตำบลลุ่มสุ่ม มีกิจกรรมแนวอนุรักษ์ป้อนอาหารช้าง อาบน้ำกับช้าง เปิดทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. มาเป็นหมู่คณะควรติดต่อล่วงหน้า สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๙ ๑๒๕๕, ๐๘ ๑๘๗๘ ๙๙๗๙ โทรสาร ๐ ๓๔๕๙ ๑๑๐๒ www.elephantpark.com

การเดินทาง จากอำเภอไทรโยคใช้ทางหลวงหมายเลข ๖๐๑๘ ระยะทาง ๑.๒ กิโลเมตร หรือจากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ เส้นทางไทรโยค-ทองผาภูมิ ระยะทาง ๕๐.๙ กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที หรือเดินทางโดยรถไฟ ลงรถไฟที่สถานีวังโพธิ์ ถ้ำกระแซ

ถ้ำกระแซ เป็นถ้ำที่เคยเป็นที่พักของเชลยศึกเมื่อครั้งสร้างเส้นทางรถไฟสายมรณะจากไทยไปสหภาพเมียนมา ตัวถ้ำติดกับเส้นทางรถไฟสายกาญจนบุรี-น้ำตก ซึ่งเป็นทางรถไฟสายประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลก ครั้งที่ ๒ ปัจจุบันสิ้นสุดที่สถานีรถไฟน้ำตก ภายในถ้ำมีพระพุทธรูป *หลวงพ่อถ้ำกระแซ* ประดิษฐานอยู่ มองจากปากถ้ำมาที่บริเวณทางรถไฟจะเห็นทิวทัศน์ที่สวยงาม และมองเห็นแม่น้ำแควน้อยเบื้องล่าง บริเวณนี้เป็นจุดที่สร้างทางรถไฟยากที่สุดเนื่องจากเส้นทางโค้งเลาะเลียบเขา และด้านล่างเป็นแม่น้ำ

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ถนนแสงชูโต ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ถึงสี่แยกแก่งเสี้ยนเลี้ยวซ้ายไปตามป้ายอำเภอไทรโยค-ทองผาภูมิ ผ่านวัดหลวงตาบัว มีทางแยกซ้ายไปอำเภอไทรโยค ทางหลวงหมายเลข ๓๓๔๓ มีป้ายบอกทางไปวัดถ้ำกระแซ ผ่านหน้าโรงพยาบาลไทรโยค ระยะทางประมาณ ๕๐ กิโลเมตร

น้ำตกไทรโยคน้อย เดิมเรียก **น้ำตกเขาพัง** อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติไทรโยค เป็นน้ำตกชั้นเดียว สภาพธรรมชาติปกคลุมด้วยต้นไม้ร่มรื่น มีน้ำมากในช่วงฤดูฝนตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงตุลาคม นอกจากนี้ บริเวณน้ำตกไทรโยคน้อยได้มีการนำหัวรถจักรไอน้ำสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ มาตั้งไว้เพื่อรำลึกถึงการสร้างทางรถไฟสายมรณะที่สร้างผ่านบริเวณหน้าน้ำตกเข้าสู่สหภาพเมียนมา

การรถไฟแห่งประเทศไทยได้จัดขบวนรถไฟสายนำเที่ยวน้ำตก เสาร์-อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์ สอบถามข้อมูล โทร. ๑๖๙๐, ๐ ๒๖๒๑ ๘๗๐๑-๙, ๐ ๒๒๒๐ ๔๓๓๔ www.railway.co.th

การเดินทาง จากอำเภอไทรโยคใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (กาญจนบุรี-ไทรโยค-ทองผาภูมิ) ระยะทางรวม ๒๑.๘ กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง จากสถานีขนส่งผู้โดยสารกาญจนบุรี ขึ้นรถสายที่ผ่านน้ำตกไทรโยคน้อย มีรถออกทุก ๓๐ นาที เริ่มตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๘.๓๐ น.

ถ้ำวังบาดาล (ถ้ำสวรรค์วังบาดาล) อยู่ตำบลท่าเสา ขึ้นกับอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ซึ่งบริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ สามารถชมต้นน้ำตกไทรโยค โดยต้องเดินเข้าไปอีก ๑,๕๐๐ เมตร ใช้เวลา ๑ ชั่วโมง ตลอดเส้นทางมีป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพธรรมชาติ ถ้ำวังบาดาล มีความยาว ๕๐๐ เมตร เป็นถ้ำขนาดเล็กแต่ลึกมาก ปากถ้ำเป็นช่องเล็ก ๆ เข้าไปได้ทีละคน ลักษณะเป็นถ้ำหินปูน ๒ ชั้น ชั้นบนมีหินงอกหินย้อย แบ่งเป็นห้อง เช่น *ห้องม่านพระจันทร์* มีหินงอกหินย้อยลงมาคล้ายกับม่าน *ห้องเข็มนารายณ์* มีลักษณะคล้ายเข็มแท่งใหญ่ย้อยลงมา ส่วนชั้นล่างมีธารน้ำไหลผ่าน ลักษณะเหมือนอุโมงค์น้ำใต้หินขนาดใหญ่

การเดินทาง จากอำเภอไทรโยคใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ระยะทางประมาณ ๒๒ กิโลเมตร อยู่ด้านหลังของน้ำตกไทรโยคน้อย มีป้ายบอกทางเข้าไป ๓ กิโลเมตร พบหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ

ถ้ำละว้า เป็นถ้ำที่ค้นพบโดย นายผิน ดอกเข็ม เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๖ บริเวณถ้ำแบ่งเป็นห้องต่าง ๆ ได้แก่ *ห้องท้องพระโรง ห้องดนตรี ห้องม่าน ห้องพระปรางค์* แต่ละห้องมีหินงอกหินย้อยแตกต่างกันไป บางห้องเหมือนม่านโรงละครที่มีประกายระยิบระยับราวกับโรยด้วยกากเพชร

การเดินทาง จากอำเภอไทรโยคใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ระยะทาง ๓๙ กิโลเมตร หรือจากตัวเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ก่อนถึงน้ำตกไทรโยคน้อย ๑ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายไปทางท่าเรือปากแซง โดยเช่าเหมาเรือไปถ้ำละว้า ราคา ๑,๐๐๐ บาทต่อลำ นั่งได้ ๑๐-๑๑ คน ใช้เวลา ๔๕ นาที หรือขับรถยนต์ไปทางสะพานแก่งระเบิด ลัดเลาะไปตามถนนลาดยางถึงถ้ำ ระยะทางประมาณ ๘๐ กิโลเมตร

ช่องเขาขาดพิพิธภัณฑสถานแห่งความทรงจำ อยู่ภายในกองการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานทหารพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาช่องเขาขาดพิพิธภัณฑสถานแห่งความทรงจำ จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลออสเตรเลีย เพื่อจัดแสดงเรื่องราวของการสร้างทางรถไฟสายมรณะในสมัยสงครามโลก ครั้งที่ ๒ ผ่านการถ่ายทอดด้วยมินิเธียเตอร์ ข้อมูลภาพถ่ายข้าวของเครื่องใช้ระหว่างการสร้างทางรถไฟ ภายนอกอาคารพิพิธภัณฑ์มีเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติไปช่องเขาขาดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทางรถไฟสายมรณะที่เชลยศึกในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ตัดเจาะภูเขาหินด้วยมือปราศจากเครื่องมืออันทันสมัย เพื่อให้เป็นช่องสำหรับสร้างทางรถไฟ ปัจจุบันยังมีร่องรอยของทางรถไฟปรากฏอยู่ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ คือห้องน้ำ และทางลาด เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. (ปิดวันสงกรานต์ วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ และวันคริสต์มาส) มีบริการหูฟังและวิทยากรนำชม ควรไปก่อนเวลา ๑๕.๐๐ น. สิ่งที่ต้องเตรียมมาด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เงินมัดจำ ๒๐๐ บาท สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๙๑ ๙๖๐๕, ๐๘ ๑๘๑๔ ๗๕๖๔, ๐๘ ๑๗๓๓ ๐๓๒๘ โทรสาร ๐ ๓๔๕๓ ๑๓๔๗

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (กาญจนบุรี-ไทรโยค-ทองผาภูมิ) อยู่ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๖๔-๖๕ กองการเกษตรและสหกรณ์ฯ อยู่ด้านซ้ายมือ รวมระยะทางประมาณ ๘๒ กิโลเมตร

เมืองมัลลิกา ร.ศ. ๑๒๔ เลขที่ ๑๖๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลสิงห์ อยู่ใกล้ปราสาทเมืองสิงห์ มีพื้นที่ ๖๐ ไร่ การสร้างเมืองมัลลิกาเสมือนย้อนมิติไปในยุคอดีตเมื่อ ๑๑๔ ปี สมัยแผ่นดินรัชกาลที่ ๕ หลังประกาศเลิกทาส โดยจำลองบรรยากาศของยุคนั้นทั้งอาคาร บ้านเรือน เช่น เรือนไทยหมู่ ๑๐ หลัง เรือนแพ บ้านคหบดีซึ่งเป็นเรือนไทยไม้สักหลังใหญ่ใช้เสากว่า

๑๐๐ ต้น สะท้อนสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ทั้งขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การแต่งกาย การประกอบอาหารด้วยอุปกรณ์แบบโบราณ เช่น โม่หินใช้โม่แป้ง กระต่ายขูดมะพร้าว ฯลฯ งานฝีมือ เช่น งานใบตอง ดอกไม้ เครื่องแขวน การแกะสลัก จักสาน พร้อมทั้งมีการแสดง เช่น โขน การฟ้อนรำ การละเล่นต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ มีบริการรถลากที่เรียกกันว่ารถเจ๊ก ให้นั่งชมสถานที่โดยรอบ และบริการเครื่องแต่งกายชุดไทยให้เช่าสวมเข้ากับบรรยากาศ เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๙.๐๐ น. ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ ๒๕๐ บาท เด็ก ๑๒๐ บาท ราคาเข้าชมรวมอาหารเย็นและการแสดงโชว์สำหรับผู้ใหญ่ ๗๐๐ บาท ราคาเข้าชมรวมอาหารเย็นสำหรับเด็ก ๓๕๐ บาท ราคาเช่าชุดไทย ผู้หญิง ๒๐๐-๓๐๐ บาท ผู้ชาย ๑๐๐ บาท เด็ก ๕๐ บาท สอบถามข้อมูล โทร ๐ ๓๔๕๔ ๐๘๘๔-๖, ๐๖ ๓๒๒๑ ๔๕๖๔

การเดินทาง อยู่ริมถนนทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ด้านหลังสถานีบริการน้ำมันบางจาก ใกล้ทางเข้าอุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ อยู่ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ประมาณ ๓๓ กิโลเมตร

อุทยานแห่งชาติไทรโยค มีพื้นที่ ๙๕๘ ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูน ประกอบด้วยพื้นที่ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบแล้ง ไทรโยคได้ชื่อว่าเป็นพื้นที่แห่งเดียวในประเทศไทยที่มีค้างคาวเล็กที่สุดในโลกคือ *ค้างคาวกิตติ* และ*ปูราชินี* ซึ่งเป็นปูน้ำจืดชนิดใหม่ของโลกอาศัยอยู่ และเป็นค่ายพักแรมของทหารญี่ปุ่นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ปัจจุบันปรากฏร่องรอยเตาหุงข้าว ซากเตาไฟ จนถึงร่องรอยของมนุษย์ยุคหินเก่าอยู่ในพื้นที่นี้ นอกจากนี้ มีสถานที่ให้ท่องเที่ยว คือ

น้ำตกไทรโยคใหญ่ อยู่ในอุทยานแห่งชาติไทรโยค หรือเรียกอีกชื่อว่า *น้ำตกเขาโจน* เนื่องจากเป็นน้ำตกที่ไหลตกลงจากหน้าผาลงสู่แม่น้ำแควน้อยราวกับกระโจนลงมา น้ำตกไทรโยคใหญ่มีน้ำมากในฤดูฝน และในอดีตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เคยเสด็จประพาสและทรงพรรณนาถึงความสวยงามของน้ำตกแห่งนี้ ภายในอุทยานฯ มีเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติหลายเส้นทาง บริเวณใกล้เคียงมีถ้ำเล็ก ๆ ๓ ถ้ำ และมีจุดชมทิวทัศน์บนสะพานแขวนข้ามแม่น้ำแควน้อย ซึ่งสามารถข้ามไปเล่นน้ำฝั่งตรงข้ามน้ำตกได้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ คือ ห้องน้ำและทางลาดบริเวณหน้าน้ำตก บริเวณอุทยานฯ มีบริการร้านอาหาร แพพัก แพล่อง เรือเช่า บ้านพัก ค่ายพักแรม และสถานที่กางเต็นท์

ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานฯ *ชาวไทย* ผู้ใหญ่ ๑๐๐ บาท เด็ก ๕๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ผู้ใหญ่ ๓๐๐ บาท เด็ก ๒๐๐ บาท สอบถามข้อมูลได้ที่ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรุงทพมหานคร โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๖๖๖๖, ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗ www.dnp.go.th

การเดินทาง จากอำเภอไทรโยคใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ระยะทาง ๖๐ กิโลเมตร หรือจากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (เส้นทางกาญจนบุรี-ไทรโยค-ทองผาภูมิ) ถึงหลักกิโลเมตรที่ ๘๐ เลี้ยวเข้าไป ๓ กิโลเมตร ระยะทางประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร

ถ้ำดาวดึงส์ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติไทรโยค ห่างจากริมฝั่งแม่น้ำแควน้อยขึ้นไปบนภูเขาประมาณ ๑ กิโลเมตร ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยรูปทรงต่าง ๆ เช่น โคมระย้า พระปรางค์ และเจดีย์ รวมทั้งมีอากาศโปร่งแต่มืดสนิทต้องใช้ไฟฉายหรือตะเกียง และต้องมีคนนำทางไปด้วย โดยติดต่อชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียงบริเวณถ้ำ

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ถึงบริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๘๔ เลี้ยวซ้ายไปทางวัดถ้ำดาวดึงส์ ๒ กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ ๑๐๓ กิโลเมตร ถ้ำดาวดึงส์อยู่ห่างจากอุทยานแห่งชาติไทรโยคไป ๙ กิโลเมตร

อำเภอทองผาภูมิ

น้ำตกผาตาด เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ เกิดจากลำห้วยเล็ก ๆ บริเวณทิวเขากะลา น้ำตกผาตาดเป็นน้ำตกที่มีความสวยงามลดหลั่นกันไปถึง ๓ ชั้น มีน้ำมากในช่วงปลายฤดูฝน บรรยากาศร่มรื่น มีต้นไม้ปกคลุมอยู่ทั่วบริเวณ

การเดินทาง จากอำเภอทองผาภูมิใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร หรือจากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ กิโลเมตรที่ ๑๐๕-๑๐๖ เลี้ยวเข้าไป ๑๐ กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร

น้ำพุร้อนหินดาด เดิมเรียกว่า *น้ำพุร้อนกุยมั่ง* เป็นบ่อน้ำร้อนธรรมชาติริมลำธาร อุณหภูมิประมาณ ๔๕-๕๕ อาศาเซลเซียส ค้นพบโดยทหารญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ และสร้างเป็นบ่อซีเมนต์ขึ้น ๒ บ่อ เชื่อกันว่าน้ำแร่จากบ่อแห่งนี้มีสรรพคุณในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บหลายอย่าง สามารถลงอาบน้ำในบ่อได้ หรือต้องการความเป็นส่วนตัวใช้บริการห้องอาบน้ำแร่ และมีลำธารน้ำเย็นไหลด้านล่างบ่อน้ำร้อน น้ำพุร้อนหินดาดมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ คือทางลาดถึงบริเวณบ่อน้ำร้อน

การเดินทาง จากอำเภอทองผาภูมิใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ระยะทาง ๒๒.๓ กิโลเมตร หรือจากตัวเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ กิโลเมตรที่ ๑๐๗ เข้าไปประมาณ ๑ กิโลเมตร รวมระยะทาง ๑๒๓ กิโลเมตร

น้ำตกผาสวรรค์ เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ลดหลั่นกันถึง ๗ ชั้น และยังคงความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ชื่อน้ำตกผาสวรรค์ เนื่องจากสายน้ำตกไหลตกลงมาจากหน้าผาสูง โดยเฉพาะชั้นสูงที่สุดมีความสูง ๘๐ เมตร ชาวบ้านจึงเปรียบเทียบว่าน้ำตกไหลลงมาจากสวรรค์ ช่วงเวลาที่สวยงามมีน้ำมากอยู่ในช่วงหลังฤดูฝน

การเดินทาง จากอำเภอทองผาภูมิใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ กาญจนบุรี-ทองผาภูมิ รวมระยะทาง ๓๓.๘ กิโลเมตร หรือจากตัวเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ กาญจนบุรี-ทองผาภูมิ บริเวณกิโลเมตรที่ ๑๐๙ เลี้ยวซ้ายผ่านบ้านสหกรณ์นิคมเข้าไป ๑๕ กิโลเมตร และเลี้ยวขวาบริเวณทางแยกดินลูกรัง ๑๓ กิโลเมตร รวมระยะทาง ๑๕๕ กิโลเมตร หรือใช้เส้นทางเชื่อมต่อจากน้ำตกผาตาด หรือขับรถจากน้ำตกห้วยแม่ขมิ้น ผ่านเหมืองเนินสวรรค์ หมู่บ้านสะพานลาว ระยะทาง ๔๒ กิโลเมตร ถึงทางแยกบริเวณโครงการปลูกป่า เลี้ยวซ้าย ๑๓ กิโลเมตร ถึงที่จอดรถ เดินเท้าต่ออีก ๔๐ นาที ถึงตัวน้ำตก เดินทางในฤดูฝนควรใช้รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อ

เขื่อนวชิราลงกรณ เดิมชื่อ *เขื่อนเขาแหลม* ตำบลท่าขนุน เป็นเขื่อนหินถมดาดหน้าด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๙๒ เมตร สันเขื่อนกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑,๐๑๙ เมตร กั้นลำน้ำแควน้อย เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำอเนกประสงค์ บริเวณเหนือเขื่อนมีทิวทัศน์สวยงาม สามารถเช่าเรือ-แพ เที่ยวในทะเลสาบเหนือเขื่อนได้ มีแพพักแพล่องมากมาย อยู่บริเวณเลยทางเข้าเขื่อนไป ๓ กิโลเมตร สำหรับการล่องเรือชมทิวทัศน์ในอ่างเก็บน้ำ และชมสวนมะพร้าวกะทิบนเกาะกลางน้ำ ต้องนั่งเรือจากเขื่อนไป ๑ ชั่วโมง สามารถติดต่อล่วงหน้ากับอำเภอทองผาภูมิ นอกจากนี้ มีบริการบ้านพักและเรือ (ต้องเช่าเป็นหมู่คณะ) สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๙ ๙๐๗๗ ต่อ ๒๕๐๒, ๒๕๐๖, ๐ ๓๔๕๙ ๘๐๓๐ หรือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โทร. ๐ ๒๔๓๖ ๖๐๔๖-๘

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (กาญจนบุรี-ทองผาภูมิ) ถึงอำเภอทองผาภูมิและจากอำเภอทองผาภูมิไปเขื่อนอีก ๒๐ กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร

วัดท่าขนุน อยู่ตำบลท่าขนุน เป็นวัดที่มีความสำคัญของชาวไทยเชื้อสายมอญ เมียนมา และกะเหรี่ยง เดิมเป็นที่ดินของตระกูลนกเล็ก ได้ถวายให้แก่หลวงปู่พุกเพื่อสร้างเป็นวัดท่าขนุน ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ เมื่อหลวงปู่พุกมรณภาพ พระอาจารย์ไตแนม ซึ่งเป็นชาวกะเหรี่ยงได้เป็นเจ้าอาวาส และบูรณะพัฒนาวัดโดยสร้างมณฑป และรอยพระพุทธบาท เมื่อท่านมรณภาพ วัดท่าขนุนจึงเป็นวัดร้างอยู่ระยะหนึ่งจนกระทั่งหลวงปู่สาย อคฺคโส (พระครูสุวรรณเสลาภรณ์) ธุดงค์จากนครสวรรค์มาปักกลดที่วัดแห่งนี้ ชาวบ้านเลื่อมใสศรัทธาจึงนิมนต์ให้อยู่จำพรรษา และท่านได้พัฒนาจนเป็นวัดสำคัญแห่งหนึ่งในอำเภอทองผาภูมิ ภายในวัดประดิษฐานธรรมาสน์ทรงบุษบก ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ พระราชทานให้แก่วัดท่าขนุน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓ ทำด้วยไม้แกะสลักทั้งหลัง ถอดได้ทุกชิ้น *พระพุทธรูปรัชกาล* ศิลปะรัตนโกสินทร์ตอนปลาย ขนาดหน้าตัก ๑ ศอก จำนวน ๒ องค์ พระองค์เจ้าหญิงอรประพันธ์รำไพ พระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงถวายหลวงปู่พุก อุตฺตมปาโล เมื่อครั้งเสด็จประพาสป่าทองผาภูมิ ในสมัยรัชกาลที่ ๗ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุของกรมศิลปากรทั้ง ๒ องค์ นอกจากนี้ หลวงปู่สาย อคฺคโส ได้สร้าง*พระพุทธเจดิยคีรี* เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นพระเจดีย์ศิลปะเมียนมา และเป็นจุดชมทิวทัศน์อยู่บนยอดเขาสามารถชมทัศนียภาพความเขียวขจีของป่าไม้โดยรอบอำเภอทองผาภูมิ www.watthakhanun.com

อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าห้วยเขย่ง และป่าเขาช้างเผือก มีพื้นที่ประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ ไร่ (๑,๑๒๐ ตารางกิโลเมตร) มีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ *เนินกูดดอย* สามารถนำรถขึ้นไปจอดได้ เป็นจุดชมทิวเขาสลับซับซ้อนสุดสายตามองเห็นทะเลสาบเขื่อนวชิราลงกรณ และ *เนินช้างเผือก* เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในอุทยานฯ *และเส้นทางศึกษาธรรมชาติ* คือ **น้ำตกจ๊อกกะดิ่น** อยู่ห่างจากอุทยานฯ ๕ กิโลเมตร ต้องติดต่อเจ้าหน้าที่นำทาง ค่าเข้าอุทยาน *ชาวไทย* ผู้ใหญ่ ๔๐ บาท เด็ก ๒๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ผู้ใหญ่ ๒๐๐ บาท เด็ก ๑๐๐ บาท ยานพาหนะ ๒ ล้อ ๒๐ บาท ๔ ล้อ ๓๐ บาท

บริเวณอุทยานฯ มีบริการบ้านพักและสถานที่กางเต็นท์ สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๐๙๗๙, ๐๙ ๘๒๕๒ ๐๓๕๙ www.dnp.go.th

การเดินทาง จากอำเภอทองผาภูมิใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๗๒ ระยะทาง ๖๐ กิโลเมตร เป็นเส้นทางขึ้นภูเขาและถนนมีโค้งหักศอกอยู่หลายแห่ง ควรขับรถยนต์ด้วยความระมัดระวัง

เหมืองปิล็อก อยู่ตำบลปิล็อก สถานที่อันมีร่องรอยอดีตการทำเหมืองแร่ดีบุก และวุลแฟรมกันมากบนทิวเขาตะนาวศรี ระหว่างทางสามารถแวะชม *ปิล็อกฮิลล์* สถานที่ปลูกไม้ผลและไม้ประดับเมืองหนาว นอกจากนี้ มีน้ำตกสวยงามหลายแห่ง เช่น น้ำตกจ๊อกกะดิ่น ซึ่งการเข้าถึงน้ำตกต้องใช้รถขับเคลื่อนสี่ล้อ และเดินเท้า การเดินทางควรใช้ความระมัดระวังเนื่องจากเส้นทางส่วนใหญ่มีความสูงชันและคดเคี้ยว ในบริเวณเหมืองปิล็อกมีสถานที่ท่องเที่ยว เช่น *จุดชมทิวทัศน์ทางขึ้นเหมืองปิล็อก กม. ๑๕* มองเห็นเขื่อนวชิราลงกรณ ทิวเขาหินปูน และธรรมชาติป่าเขาของอำเภอทองผาภูมิ *เนินเสาธง* (จุดประสานสัมพันธไมตรีนิจนิรันดร์ ไทย-เมียนมา) อยู่บนเนินเขา ซึ่งเป็นที่ตั้งของเสาธงชาติไทยและเมียนมา เห็นโรงงานแยกก๊าซของ ปตท.ในสหภาพเมียนมา *ช่องมิตรภาพ* (จุดเฝ้าตรวจช่องมิตรภาพ) พรมแดนไทย-สหภาพเมียนมา *ฐานปฏิบัติการช้างศึก* หรือฐานปฏิบัติการตำรวจตระเวนชายแดน มองเห็นทิวเขาตะนาวศรีในมุมกว้าง เป็นจุดชมดวงอาทิตย์ขึ้นและตกที่สวยงามมาก นอกจากนี้มี *เหมืองแร่สมศักดิ์-บ้านป้าเกล็น วัดเหมืองปิล็อก* ซึ่งมีพระธาตุสีทองสวยงามศิลปกรรมแบบเมียนมา ส่วน *ชุมชนบ้านอีต่อง* สามารถเดินชมบรรยากาศวิถีชีวิตเรียบง่ายสงบของชุมชนแห่งนี้ มีร้านขายสินค้าที่ระลึก ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม ที่พักโฮมสเตย์ และขับรถต่อไปชมอุโมงค์เหมืองแร่เก่าที่อยู่บนเนินเขา

การเดินทาง จากอำเภอทองผาภูมิใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๗๒ ระยะทางประมาณ ๗๐ กิโลเมตร การเดินทางเข้าเหมืองปิล็อกใช้เส้นทางเดียวกับอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ

น้ำตกทุ่งนางครวญ อยู่หมู่บ้านทุ่งนางครวญ ตำบลชะแล ในเขตอุทยานแห่งชาติลำคลองงู เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ไหลตกจากหน้าผาหินปูน ๔ ชั้น บางชั้นสูงกว่า ๓๕ เมตร และมีน้ำไหลตลอดทั้งปี

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (ทองผาภูมิ-สังขละบุรี) ระยะทาง ๑๙๐ กิโลเมตร เลี้ยวขวาหลักกิโลเมตรที่ ๒๖ (โดยสังเกตจากพระพุทธรูปสีขาวที่อยู่บริเวณทางแยก) เดินทางไปอีก ๑๕ กิโลเมตร สภาพถนนเป็นทางลาดยางสลับกับทางลูกรังอัดแน่น เมื่อถึงหมู่บ้านทุ่งนางครวญ มีทางแยกเข้าน้ำตก ๓ กิโลเมตร จากนั้นเดินเท้าประมาณ ๑ กิโลเมตร ใช้เวลา ๓๐ นาที ถึงบริเวณน้ำตกชั้นที่ ๑ เนื่องจากเป็นถนนลูกรังควรเดินทางโดยรถขับเคลื่อนสี่ล้อ และติดต่อชาวบ้านพานำทาง

อุทยานแห่งชาติลำคลองงู เป็นชื่อของลำห้วยที่มีน้ำไหลวกวนและสลับซับซ้อนกัดเซาะเพิงผาเขาหินปูน กลายเป็นโพรงถ้ำขนาดใหญ่หลายแห่ง ประกอบกับการสะสมของตะกอนหินปูนที่ใช้เวลานาน จึงเกิดเป็นหินงอกหินย้อยประติมากรรมทางธรรมชาติที่สวยงาม

ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานฯ *ชาวไทย* ผู้ใหญ่ ๔๐ บาท เด็ก ๒๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ผู้ใหญ่ ๒๐๐ บาท เด็ก ๑๐๐ บาท ยานพาหนะ ๒ ล้อ ๒๐ บาท ๔ ล้อ ๓๐ บาท สอบถามข้อมูลได้ที่ อุทยานแห่งชาติลำคลองงู โทร. ๐๘ ๔๙๑๓ ๒๓๘๑

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ผ่านอุทยานแห่งชาติไทรโยค น้ำผุร้อนหินดาด เข้าอำเภอทองผาภูมิเลี้ยวขวาสู่ทางหลวงหมายเลข ๓๑๘๓ ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร เลี้ยวขวาสู่ทุ่งใหญ่นเรศวร ผ่านสวนคชสาร ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานลำคลองงู

ภายในอุทยานฯ มีถ้ำอยู่หลายแห่งได้แก่

ถ้ำเสาหิน ลักษณะเป็นถ้ำทะลุ ภายในมีห้วยลำคลองงูไหลผ่านตลอด จุดเด่น คือ เสาหินขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่กลางถ้ำ วัดความสูงจากพื้นถึงยอดเสาได้ ๖๒.๕ เมตร เป็นเสาหินที่สูงที่สุด และภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยรูปทรงต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก

การเดินทาง จากที่ทำการอุทยานลำคลองงู ไปหน่วยพิทักษ์เขาพระอินทร์ ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร และเดินเท้าอีก ๒.๕ กิโลเมตร ถึงถ้ำเสาหิน

ถ้ำนกนางแอ่น หมู่ที่ ๕ บ้านเขาพระอินทร์ ตำบลชะแล อยู่บริเวณตอนกลางห้วยลำคลองงู เป็นถ้ำขนาดใหญ่ มีลำห้วยคลองงูไหลผ่านเช่นเดียวกับ *ถ้ำเสาหิน* มีความยาว ๓ กิโลเมตร ลักษณะพิเศษคือเกิดจากการยุบตัวของเปลือกโลกเหมือนปล่องภูเขาไฟ ถ้ำนกนางแอ่นแบ่งเป็น ๓ ช่วง เหมือนกับโบกี้รถไฟมาต่อกัน ภายในถ้ำมีนกนางแอ่นอาศัยอยู่จำนวนมาก มีหินงอกหินย้อยรูปทรงแปลกตา

การเดินทาง ใช้เส้นทางเดียวกับถ้ำเสาหิน จากหน่วยพิทักษ์เขาพระอินทร์ ระยะทาง ๔ กิโลเมตร เดินเท้าอีก ๒.๕ กิโลเมตร ถึงถ้ำนกนางแอ่น

ถ้ำใหญ่ เป็นถ้ำที่มีขนาดใหญ่ ปากทางเข้ากว้าง ๕๐ เมตร ภายในถ้ำสามารถจุคนได้หลายพันคน จัดเป็นถ้ำใหญ่ที่สุดในจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ห่างจากถ้ำน้ำตก ๑ กิโลเมตร

การเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติลำคลองงูควรมีการวางแผนการเดินทางล่วงหน้า รวมทั้งต้องจัดเตรียมอุปกรณ์และเตรียมสภาพร่างกายในการเข้าชมถ้ำให้พร้อม รวมทั้งมีผู้นำทางที่ชำนาญเส้นทาง ช่วงที่เหมาะตั้งแต่เดือนมีนาคม-พฤษภาคม ของทุกปี เนื่องจากฤดูฝนระดับน้ำในถ้ำจะสูงมากไม่สามารถเข้าไปเที่ยวชมได้

ทางช้างเผือก อยู่ตำบลปิล็อก เป็นภูเขาที่สูงที่สุดในอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ มีความสูง ๑,๒๔๙ เมตร จากระดับน้ำทะเล การเดินขึ้นสู่ยอดเขาช้างเผือกต้องเดินเท้าในระยะทาง ๘-๙ กิโลเมตร ซึ่งเป็นเส้นทางลัดเลาะยอดเขาต่าง ๆ และข้ามยอดเขากว่า ๓-๔ ยอด จึงจะถึงจุดกางเต็นท์ที่เรียกว่า "กิ่วลม" จุดวัดใจในการขึ้นสู่ยอดเขาคือ "สันคมมีด" เป็นสันเนินแคบกว้างไม่เกิน ๑ เมตร สองข้างทางเป็นเหวดิ่งลงไป

การเดินทางขึ้นสู่เขาช้างเผือก ต้องรอประกาศกช่วงเวลาเปิด-ปิด จากอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิเท่านั้น และติดต่อเจ้าหน้าที่อุทยานฯ นำทาง สอบถามข้อมูลได้ที่ อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๐๙๗๙, ๐๙ ๘๒๕๒ ๐๓๕๙ ตู้ปณ. ๑๘ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ๗๑๑๘๐

ค่าธรรมเนียมเข้าชมอุทยานฯ *ชาวไทย* ผู้ใหญ่ ๔๐ บาท เด็ก ๒๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ๒๐๐ บาท เด็ก ๑๐๐ บาท ยานพาหนะสี่ล้อ ๓๐ บาท สองล้อ ๒๐ บาท

การเดินทาง รถยนต์ จากตัวเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (กาญจนบุรี-ทองผาภูมิ) ถึงตลาดอำเภอทองผาภูมิ ระยะทาง ๑๔๑ กิโลเมตร จากตัวอำเภอทองผาภูมิใช้เส้นทางหมายเลข ๓๒๗๒ (ทองผาภูมิ-บ้านไร่-ปิล็อก) ถึงสามแยกบ้านไร่เลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทางคดเคี้ยวบนเขา ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ อยู่ระหว่างกิโลเมตรที่ ๒๑-๒๒ เป็นเส้นทางลาดยาวตลอดสาย

รถโดยสารประจำทาง จากสถานีขนส่งผู้โดยสารกาญจนบุรี มีรถประจำทางสายกาญจนบุรี-ทองผาภูมิ ลงที่ตลาดอำเภอทองผาภูมิ จากนั้นต่อรถประจำทางสายทองผาภูมิ-บ้านอีต่อง ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ

อุโมงค์เหมืองแร่ ๓ มิติ หมู่ที่ ๒ บ้านป่าไม้สะพานลาว ตำบลสหกรณ์นิคม อุโมงค์อยู่ใต้ภูเขา เป็นเส้นทางขนแร่ในอดีตที่มีอายุเกือบ ๑๐๐ ปี มีความยาว ๒ กิโลเมตร สัมผัสกับการนั่งรถเข้าไปภายในอุโมงค์ที่มืดสนิท จนมองไม่เห็นแม้แต่เส้นลายมือของตัวเอง เป็นเวลานานกว่า ๑๐ นาที

อำเภอสังขละบุรี

สังขละบุรี จากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ เส้นทางนี้ตัดผ่านภูเขาเลียบทะเลสาบเขื่อนวชิราลงกรณ สามารถมองเห็นทัศนียภาพทะเลสาบสวยงาม อำเภอสังขละบุรีอยู่บริเวณที่ลำน้ำสามสายมาบรรจบกัน ได้แก่ *ห้วยซองกะเลีย ห้วยบีคลี่ และห้วยรันตี* รวมเรียกว่า "สามสบ" ไหลรวมกันเป็นแม่น้ำแควน้อย ทั้งเป็นอำเภอที่มีชาว

มอญและกะเหรี่ยงตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก จึงสามารถพบเห็นวิถีชีวิตประเพณีเก่าแก่แบบดั้งเดิมได้ ระยะทางประมาณ ๒๑๕ กิโลเมตร

น้ำตกไดช่องถ่อง หมู่ที่ ๔ ตำบลปลังเผล ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลม เป็นน้ำตกภูเขาหินปูน สูง ๑๕ เมตร สายน้ำตกไหลลงสู่ทะเลสาบเขื่อนแม่กลอง สภาพป่าสมบูรณ์ร่มรื่นสวยงามมากในฤดูฝนและฤดูหนาว

การเดินทาง จากตัวเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (ทองผาภูมิ-สังขละบุรี) ห่างจากอำเภอทองผาภูมิ ๓๓ กิโลเมตร ทางเข้าอยู่เยื้องน้ำตกเกริงกระเวีย ๑.๕ กิโลเมตร จากนั้นเดินเท้าอีกประมาณ ๕๐๐ เมตร

น้ำตกเกริงกระเวีย ขึ้นกับเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลม เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่มีต้นกำเนิดจากห้วยเกริงกระเวียไหลผ่านลดหลั่นกันมาตามหินปูน สามารถมองเห็นสายน้ำไหลแผ่กระจายมาจากหลายทิศทาง เหมาะสำหรับเป็นจุดพักผ่อนระหว่างการเดินทางไปอำเภอสังขละบุรี

การเดินทาง อยู่ริมทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (ทองผาภูมิ-สังขละบุรี) กิโลเมตรที่ ๓๒-๓๓ เลยน้ำตกไดช่องถ่องไปเล็กน้อย ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรีประมาณ ๑๘๐ กิโลเมตร

อุทยานแห่งชาติเขาแหลม ครอบคลุมพื้นที่อำเภอทองผาภูมิ และอำเภอสังขละบุรี อ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ (เขาแหลม) เป็นต้นน้ำของแม่น้ำแควน้อย มีพื้นที่ ๘๑๕ ตารางกิโลเมตร บริเวณอุทยานฯ ร่มรื่นด้วยพรรณไม้ และ *ห้วยกะเต็งเจ็ง* ไหลผ่าน มีเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติไปน้ำตกกะเต็งเจ็ง กางเต็นท์พักแรมได้

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (ทองผาภูมิ-สังขละบุรี) กิโลเมตรที่ ๓๙-๔๐ ก่อนถึงอำเภอสังขละบุรี ๓๐ กิโลเมตร ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรี ๑๘๒ กิโลเมตร

น้ำตกกะเต็งเจง เป็นน้ำตกขนาดกลางมีชั้นน้ำตก ๒๓ ชั้น แต่ละชั้นมีความสวยแตกต่างกัน ระยะทางจากชั้นแรกถึงชั้นสุดท้าย ๒ กิโลเมตร น้ำตกชั้นสุดท้ายสูงประมาณ ๓๐ เมตร เหมาะแก่การทัศนศึกษาสภาพป่าชนิดต่าง ๆ เช่น ป่ากล้วย ป่าไผ่ ป่าดิบ ป่าเบญจพรรณ และมีต้นไม้ใหญ่ยักษ์ขนาด ๑๓ คนโอบ น้ำตกชั้นที่ ๑๖ มีขนาดใหญ่และสวยมาก ด้านบนของน้ำตกมีจุดชมทิวทัศน์ที่สามารถมองเห็นอ่างเก็บน้ำเขื่อนเขาแหลม เมื่อขึ้นไปถึงสามารถเปลี่ยนเส้นทางเดินกลับเป็นอีกเส้นทางหนึ่งได้ เป็นบริเวณที่มีสภาพป่าสมบูรณ์ ระหว่างทางผ่านดงเฟิร์นที่กว้างใหญ่ ผ่านป่าระกำ ลิ้นจี่ป่าและมะไฟป่า ตลอดทางเดินจะได้ยินเสียงน้ำตกดังก้องอยู่ตลอดเวลา ไม่เหมาะสำหรับการเดินทางในฤดูฝน และต้องติดต่อเจ้าหน้าที่นำทางล่วงหน้า

ค่าธรรมเนียมเข้าอุทยานฯ *ชาวไทย* ผู้ใหญ่ ๔๐ บาท เด็ก ๒๐ บาท *ชาวต่างชาติ* ผู้ใหญ่ ๒๐๐ บาท เด็ก ๑๐๐ บาท

ในเขตอุทยานฯ มีบริการบ้านพัก และสามารถกางเต็นท์พักแรมได้ สอบถามข้อมูลได้ที่ อุทยานแห่งชาติเขาแหลม โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๐๔๓๑ หรือกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช โทร. ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐-๒, ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗ ต่อ ๑๗๒๓ www.dnp.go.th

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (กาญจนบุรี-ไทรโยค) ถึงอำเภอทองผาภูมิ เลี้ยวขวาตามถนนสายทองผาภูมิ-สังขละบุรี ประมาณ ๔๓ กิโลเมตร จะพบที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาแหลม จากที่ทำการอุทยานฯ เดินเท้าต่อไปอีก ๒-๓ ชั่วโมง เป็นระยะทาง ๒-๓ กิโลเมตร ถึงน้ำตกชั้นแรก

หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติป้อมปี่ เป็นจุดชมทัศนียภาพทะเลสาบเขื่อนวชิราลงกรณ พื้นที่ติดริมอ่างเก็บน้ำชมดวงอาทิตย์ยามอัสดงที่สวยงาม มีบริการบ้านพักและพื้นที่กางเต็นท์ สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ เช่น ดูนก พายเรือ เล่นน้ำ เป็นต้น

การเดินทาง จากที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาแหลมไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (ทองผาภูมิ-สังขละบุรี) ประมาณ ๒ กิโลเมตร อยู่ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๔๐-๔๑

เขาสันหนอกวัว เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลม และในจังหวัดกาญจนบุรี จัดอยู่ในอันดับที่ ๘ ของประเทศไทย มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๑,๗๖๗ เมตร เส้นทางพิชิตสันหนอกวัว เป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะไกลความยาวประมาณ ๙ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๖ ชั่วโมง เส้นทางเดินเป็นป่าหลากหลายทั้งป่าเบญจพรรณ ป่าดิบชื้น และป่าดิบแล้ง เส้นทางขึ้น-ลงเขาเป็นช่วง ๆ ประมาณ ๔๐๐ เมตร เดินเลาะตามสันเขา

ระหว่างทางอาจพบรอยเท้าและร่องรอยการหาอาหารของสัตว์ป่า จุดชมวิวสันหนอกวัวเหมาะสำหรับเป็นพื้นที่กางเต็นท์พักแรมเพื่อชมทะเลหมอกยามเช้า โดยสามารถมองเห็นทัศนียภาพได้รอบทิศทางแบบ ๓๖๐ องศา การเดินทางเส้นทางศึกษาธรรมชาติสันหนอกวัวต้องติดต่อล่วงหน้ากับทางอุทยานฯ เพื่อเตรียมเจ้าหน้าที่ผู้นำทาง และลูกหาบ

ค่าธรรมเนียมการเข้าอุทยานฯ คนละ ๔๐ บาท ค่าใช้สถานที่คนละ ๓๐ บาท ค่าเบี้ยเลี้ยงคนนำทาง ๑,๐๐๐ บาทต่อทริป ค่าบริการลูกหาบ คนละ ๑,๔๐๐ บาท (จำนวนลูกหาบที่ใช้ขึ้นอยู่กับจำนวนสัมภาระของแต่ละคณะ) ค่ารถรับส่งไป-กลับ จากหน่วยพิทักษ์ป้อมปี่ไปจุดเริ่มต้นเดินทาง ๑,๐๐๐ บาทต่อคัน (ไม่เกิน ๖ คน) ค่าเช่าเต็นท์พักแรม ๒๒๕ บาทต่อวันต่อ ๒ คน ค่าเช่าถุงนอน ๓๐ บาท ที่รองนอน ๒๐ บาทต่อวัน หมอน ๑๐ บาทต่อวัน สอบถามข้อมูลได้ที่ *จุดชมวิวป้อมปี่* โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๐๔๓๑

การเดินทาง อยู่ริมทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (ทองผาภูมิ-สังขละบุรี) บริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๔๐ ก่อนถึงอำเภอสังขละบุรี ประมาณ ๓๐ กิโลเมตร อยู่ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ประมาณ ๒๐๕ กิโลเมตร

ศูนย์วัฒนธรรม อบต. ไล่โว้ ตัวอาคารสร้างด้วยดิน เป็นสถานที่จัดแสดงความเป็นมาการอพยพและการกระจายตัวของชนเผ่ากะเหรี่ยงแห่งผืนป่าทุ่งใหญ่นเรศวรกว่าจะมาถึงสังขละบุรี วิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยง วัฒนธรรมภาษา ภูมิปัญญาบรรพชน ความเชื่อ ศาสนา บรรพชนและวิถีชีวิต นักท่องเที่ยวควรติดต่อล่วงหน้าก่อนเข้าชม สอบถามข้อมูลได้ที่ โฮมสเตย์ศูนย์เรียนรู้ครูชาติ บ้านคลิตี้ล่าง โทร. ๐ ๓๔๕๙ ๙๕๙๑

สะพานมอญ หรือ *สะพานอุตตมานุสรณ์* สร้างขึ้นโดยหลวงพ่ออุตตมะ พร้อมด้วยการร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้าน โดยตั้งชื่อสะพานเป็นการระลึกถึงหลวงพ่อด้วยความเคารพศรัทธา สะพานไม้มีความยาวถึง ๘๕๐ เมตร สร้างข้ามลำน้ำซองกาเลียเพื่อให้ประชาชนฝั่งอำเภอสังขละบุรีและฝั่งหมู่บ้านชาวมอญเดินข้ามสัญจรไปมา บริเวณสะพานแห่งนี้เป็นจุดชมทิวทัศน์ทะเลสาบเขื่อนวชิราลงกรณ สามารถมองเห็นลำห้วยสายต่าง ๆ คือ ซองกาเลีย บีคลี่ และรันตีที่ไหลมารวมกันเป็นสามประสบ ส่วนฝั่งหมู่บ้านชาวมอญตลอดเส้นทางภายในหมู่บ้านมีร้านจำหน่ายเครื่องแต่งกายชาวมอญ อาหารและสินค้าท้องถิ่น รวมทั้งบริการที่พักแบบโฮมสเตย์หลายแห่ง และในยามเช้าประมาณเวลา ๐๖.๐๐-๐๗.๐๐ น. ชาวบ้านแต่งกายชุดพื้นเมือง พร้อมนักท่องเที่ยวมาร่วมกันใส่บาตรพระสงฆ์ ซึ่งชาวบ้านจะจัดชุดอาหารตักบาตรด้วยภาชนะสวยงามแบบท้องถิ่นชาวมอญมาจำหน่าย

วัดวังก์วิเวการาม เป็นวัดจำพรรษาของ *หลวงพ่ออุตตมะ* ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนชาวไทย ชาวมอญรวมทั้งชาวกะเหรี่ยงและเมียนมาที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น ภายในวิหารที่อยู่ริมแม่น้ำประดิษฐานพระพุทธรูปหินอ่อนอันงดงาม ชาวบ้านเรียกว่า *หลวงพ่อขาว* จากวัดวังก์วิเวการามแยกไปอีก ๑ กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของเจดีย์แบบพุทธคยามีลักษณะฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุส่วนที่เป็นกระดูกนิ้วหัวแม่มือขวาขนาดเท่าเมล็ดข้าวสาร บริเวณใกล้เจดีย์มีร้านจำหน่ายสินค้าจากเมียนมาหลายร้าน ประเภทผ้า แป้งสมุนไพร เครื่องไม้ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีมีการจัดงานคล้ายวันเกิดหลวงพ่ออุตตมะ ในงานมีกิจกรรมประกอบด้วยพิธีกรรมทางศาสนา การแข่งขันชกมวยคาดเชือก การแสดงของชมรมวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การรำแบบมอญ การรำตงของชาวกะเหรี่ยง ในงานประชาชนจะพร้อมใจกันแต่งกายตามแบบวัฒนธรรมของชาวไทยรามัญ และจัดเตรียมสำรับอาหารทูนบนศีรษะไปถวายพระสงฆ์ที่วัด

การเดินทาง จากตัวเมืองกาญจนบุรีไปตามถนนแสงชูโต ข้ามทางรถไฟไปถึงสี่แยกแก่งเสี้ยนเลี้ยวซ้ายไปตามป้ายอำเภอ ไทรโยค-ทองผาภูมิ (ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓) ก่อนเข้าตัวอำเภอทองผาภูมิมีสามแยก เลี้ยวขวาไปอำเภอสังขละบุรี (มีป้ายไปวัดวิวังก์เวการาม) ผ่านตัวอำเภอสังขละบุรี ข้ามสะพานซองกาเลีย เลยสะพานไม้ ไปมีทางแยกเลี้ยวขวาไปวัดวังก์วิเวการาม ประมาณ ๓๕๐ เมตร

เมืองบาดาล คือวัดวังก์วิเวการามเก่าที่จมอยู่ใต้น้ำเพราะถูกน้ำท่วมจากการสร้างเขื่อนเขาแหลม (เขื่อนวชิราลงกรณ) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ด้วยเหตุนี้ วัดวังก์วิเวการามเก่าจึงกลายเป็นเมืองบาดาลอันสวยงามเก่าแก่ที่ถูกสายน้ำบดบังเมื่อถึงฤดูแล้งระดับน้ำในเขื่อนลดลง เมืองบาดาลแห่งนี้จะเผยให้เห็นโบสถ์วิหารของวัดวังก์วิเวการามในอดีตท่ามกลางธรรมชาติที่สวยงาม ช่วงเวลาที่เหมาะในการเที่ยวชมคือเดือนมีนาคม-กรกฎาคม

การเดินทาง จากตัวเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ (กาญจนบุรี-ทองผาภูมิ-สังขละบุรี) ติดต่อเช่าเหมาเรือที่อำเภอสังขละบุรี หรือ แพจากที่พักหรือรีสอร์ท เพื่อเที่ยวชมทะเลสาบ วิถีชีวิตริมน้ำ และเมืองบาดาล ใช้เวลาล่องเรือถึงเมืองบาดาล ๑๕ นาที หรือล่องแพ ๑ ชั่วโมง

น้ำตกตะเคียนทอง เป็นน้ำตกที่ขึ้นกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ในบริเวณทิวเขาตะนาวศรี ซึ่งกั้นแนวเขตชายแดนไทย-เมียนมาในเขตอำเภอสังขละบุรี น้ำตกมีต้นน้ำอยู่ในเขตสหภาพเมียนมาไหลเลาะมาตามแนวเขาซึ่งกั้นเขตแดนสู่ประเทศไทยที่ห้วยซองกาเลีย จากความอุดมสมบูรณ์ของป่าทำให้เป็นน้ำตกที่มีน้ำไหลตลอดทั้งปี เส้นทางเดินสู่ตัวน้ำตกชั้นแรกใช้เวลา ๓๐ นาที เป็นทางราบปกคลุมด้วยดงไผ่หวาย เฟิร์น และไม้ใหญ่ยืนต้นนานาพันธุ์ บางช่วงลัดเลาะลำธารน้ำ บางช่วงเห็นสายน้ำไหลมาจากหลายทิศทางกระจายออกไปเป็นแอ่งน้ำหรือลานกว้าง น้ำตกในแต่ละชั้นมีความสวยงามแตกต่างกัน

การพักค้างแรมต้องติดต่อขออนุญาตล่วงหน้า ๑๕ วัน ทำหนังสือเรียน ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรุงเทพฯ สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗, ๐ ๒๕๗๙ ๖๖๖๖ ต่อ ๑๖๑๕

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ก่อนถึงตัวอำเภอสังขละบุรี ๔ กิโลเมตร มีทางแยกขวามือไปด่านเจดีย์สามองค์ ไปตามเส้นทางสังขละบุรี-ด่านเจดีย์สามองค์ กิโลเมตรที่ ๑๒-๑๓ มีป้ายบอกทางเข้าน้ำตกอยู่ด้านขวา เลี้ยวตามทางแยกไปอีก ๙ กิโลเมตร เมื่อถึงจุดพักรถต้องเดินเท้าต่อไปอีก ๓๐ นาที ถึงตัวน้ำตกชั้นแรก

ถนนคนเดินสังขละบุรี จัดบริเวณหน้าโรงพยาบาลสังขละบุรีถึงสนามกีฬาเทศบาลวังกะ เป็นถนนคนเดินที่หลอมรวมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่งดงามแห่งสังขละบุรี โดยกิจกรรมในถนนคนเดินประกอบด้วย การจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง สินค้าโอทอป สินค้าของฝากของที่ระลึกจากร้านค้าต่าง ๆ การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ในอำเภอสังขละบุรี ถนนคนเดินแห่งนี้มีทุกวันเสาร์ เวลา ๑๗.๐๐-๒๒.๐๐ น.

ถ้ำแก้วสวรรค์บันดาล เป็นถ้ำขนาดใหญ่อยู่ในภูเขา ภายในแบ่งเป็นถ้ำต่าง ๆ ๔ ถ้ำ คือ *ถ้ำวังบาดาล ถ้ำมรกต ถ้ำแก้ว* และ*ถ้ำสวรรค์บันดาล* แต่ละถ้ำมีความสลับซับซ้อน สามารถเดินเชื่อมทะลุถึงกันได้หมดทุกถ้ำ ภายในมีหินย้อยรูปทรงต่าง ๆ เมื่อกระทบแสงไฟจะสะท้อนแสงแวววาวคล้ายกากเพชรสวยงาม การเข้าไปเที่ยวชมควรแต่งกายชุดรัดกุม เลือกสวมรองเท้าที่เหมาะสม และต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะบางถ้ำมีโขดหินสูงชัน บางถ้ำต้องคลานและมุดไปตามซอกหิน หรือบางถ้ำมีระดับน้ำสูงประมาณหัวเข่า การชมให้ครบหมดทุกถ้ำต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๖ ชั่วโมง

การเดินทาง จากอำเภอสังขละบุรี ใช้เส้นทางสังขละบุรี-ด่านเจดีย์สามองค์ ถึงกิโลเมตรที่ ๑๖ เลี้ยวขวาบริเวณศาลา ขับไปตามเส้นทาง ๘๐๐ เมตร เลี้ยวขวาตามเส้นทาง ๒๐๐ เมตร จะถึงบริเวณสำนักปฏิบัติธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของถ้ำแก้วสวรรค์บันดาล

ด่านเจดีย์สามองค์ อยู่ตำบลหนองลู เป็นเขตสิ้นสุดชายแดนไทย-สหภาพเมียนมา ในอดีตเป็นช่องทางเดินทัพที่สำคัญของทั้งสองประเทศ เดิมเรียก "หินสามกอง" เป็นที่สักการะของชาวไทยก่อนเดินทางสู่เขตแดนสหภาพเมียนมา ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๒ พระศรีสุวรรณคีรี เจ้าเมืองสังขละบุรี ได้เป็นผู้นำชาวบ้านมาก่อสร้างเป็นเจดีย์ขนาดเล็กสามองค์ ปัจจุบันบริเวณนี้มีร้านจำหน่ายสินค้าที่มาจากสหภาพเมียนมา

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ก่อนถึงอำเภอสังขละบุรี ๔ กิโลเมตร มีทางแยกด้านขวาไปด่านเจดีย์สามองค์ เป็นทางลาดยางตลอดสายระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร

หมายเหตุ ในสถานการณ์ปกตินักท่องเที่ยวสามารถข้ามชายแดนไปเที่ยวชม *วัดเสาร้อยต้น วัดเจดีย์ทอง* และ*ตลาดพญาตองซู* ซึ่งมีสินค้าของเมียนมาจำหน่าย ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐ น. เอกสารประกอบการข้ามแดนใช้บัตรประชาชน ค่าธรรมเนียมข้ามชายแดน ๑๐ บาท สอบถามข้อมูลการเดินทางข้ามชายแดน และเวลาเปิด-ปิดด่านได้ที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองสังขละบุรี โทร. ๐ ๓๔๕๙ ๕๓๓๕

น้ำตกคลีตี้ อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร คลีตี้ เป็นภาษากะเหรี่ยง แปลว่า "เสือโทน" มีต้นน้ำอยู่บนยอดเขาดีกะ ใกล้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร

การเดินทาง การไป*น้ำตกคลีตี้บน* เดินทางจากบ้านกะเหรี่ยงคลีตี้ ต้องใช้เวลาเดินเท้าประมาณ ๒ วัน ต้องมีคนนำทางและลูกหาบ ส่วน*น้ำตกคลีตี้ล่าง* อยู่เหนือทะเลสาบแควใหญ่บริเวณลำเขางู ใช้เวลาเดินทางโดยทางเรือจากท่าเรือท่ากระดาน หรือ ท่าหม่องกระแทะ ประมาณ ๒-๓ ชั่วโมง เดินทางโดยรถยนต์ต้องใช้รถขับเคลื่อนสี่ล้อ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร มีพื้นที่อยู่ในเขตอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับซับซ้อน ยอดภูเขาสูงสุดคือ *เขาใหญ่* อยู่บริเวณตอนกลางของพื้นที่ เป็นต้นน้ำของลำธารหลายสาย มีป่าไม้หลายชนิดประกอบด้วย ทุ่งหญ้าป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าดงดิบ มีสัตว์ป่าหลายชนิด ได้แก่ ช้างป่า วัวกระทิง เสือชนิดต่าง ๆ ไก่ฟ้าหลังเทา เป็ดหงษ์ นกเงือก ฯลฯ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร มีกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดมากกว่าอุทยานแห่งชาติในการเปิดรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากการจัดตั้งเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ากำหนดเป็นพื้นที่ให้สัตว์ได้อยู่และเคลื่อนที่อย่างสะดวก โดยไม่มีการรบกวนอย่างดีที่สุด ดังนั้นการเข้าไปเพื่อทำวิจัยศึกษาหรือการทำงานในเชิงอาสาสมัครจะได้รับการพิจารณาก่อนวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยว และต้องปฏิบัติตามกฎภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฯ อย่างเคร่งครัด นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าไปสัมผัสผืนป่าของทุ่งใหญ่นเรศวรต้องทำหนังสือขออนุญาตล่วงหน้า ๑๕ วัน สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗, ๐ ๒๕๗๙ ๖๖๖๖ ต่อ ๑๖๑๕

การเดินทาง จากเส้นทางทองผาภูมิ-สังขละบุรี บริเวณแยกห้วยเสือไปบ้านคลีตี้ ระยะทาง ๔๒ กิโลเมตร มีทางแยกไปที่ทำการเขตฯ ที่ห้วยซ่งไท้ ๔๐ กิโลเมตร การเดินทางเข้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรควร สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๕๔ ๖๖๗๑

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

บ้านหนองขาว อยู่ตำบลหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายในสังคมเกษตรกรรม สภาพบ้านเรือนแบบไทยสมัยก่อนยังมีให้เห็นอยู่ทั่วไป วิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมแบบโบราณ ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้รับการสืบทอดกันมา เช่น การทอผ้า การทำนา การตำข้าว ทำน้ำตาลปึก ทำขนมแบบโบราณ ประเพณีการโกนจุก การร้องเพลงเหย่ย เพลงพวงมาลัย เป็นต้น สามารถชมวิถีชีวิตเหล่านี้ได้ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ของทุกปี หรือต้องการเข้าชมเป็นหมู่คณะในลักษณะเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้านพร้อมรับประทานอาหารแบบพื้นบ้าน ต้องทำหนังสือติดต่อล่วงหน้า ๑๕ วัน ถึงอาจารย์อุบล อำนวย โทร. ๐๘ ๗๑๕๙ ๑๗๒๖ หรือสอบถามข้อมูลได้ที่เทศบาลตำบลหนองขาว โทร. ๐ ๓๔๕๘ ๖๒๐๘, ๐ ๓๔๖๕ ๙๖๖๓

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๔ (กาญจนบุรี-สุพรรณบุรี) ระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร และจากอำเภอท่าม่วง ประมาณ ๙ กิโลเมตร

โฮมสเตย์บ้านเขาเหล็ก บ้านเขาเหล็กเป็นหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงเล็ก ๆ ในตำบลเขาโจด อำเภอศรีสวัสดิ์ อยู่ใจกลางหุบเขาในเขต *อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์* มีธรรมชาติสวยงาม ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่และหาของป่า มีความเป็นอยู่แบบเรียบง่ายโดยอาศัยธรรมชาติเป็นหลัก มีประเพณีวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยงที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าไปสัมผัสวิถีชีวิตและธรรมชาติของหมู่บ้านเขาเหล็กได้ และมีการจัดสถานที่พักไว้สำหรับนักท่องเที่ยวค้างคืนในหมู่บ้าน มีบริการอาหารและจัดนำเที่ยวชมถ้ำธารลอดใหญ่ เดินป่า และจักรยานเสือภูเขาไว้บริการ

การเดินทาง ใช้เส้นทางจากบ้านท่าลำใย ขับรถอ้อมขึ้นภูเขาไปทางอำเภอศรีสวัสดิ์ ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร มีถนนทางลูกรังแยกเข้าสู่หมู่บ้านเขาเหล็กอีก ๕ กิโลเมตร หรือสอบถามข้อมูลได้ที่ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขากาญจนบุรี โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๒๔๕๒, ๐ ๓๔๕๑ ๒๖๙๔

ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จังหวัดกาญจนบุรี มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้หลายแห่ง ได้แก่

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีอาสาพัฒนาเกษตรกรทุ่งสมอ ๑๑๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลทุ่งสมอ อำเภอพนมทวน ชมขั้นตอนการผลิตจมูก*ข้าวรุ่งอรุณ* สาธิตการปลูกข้าว สีข้าว ฟังบรรยายจากวิทยากร สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๖๕ ๙๒๓๑, ๐๘ ๙๗๕๘ ๔๕๒๐, ๐๘ ๑๗๔๕ ๘๓๑๘

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มไส้กรอกสมุนไพร ๕๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลพงตึก อำเภอท่ามะกา ฟังบรรยายและชมการผลิตและฝึกการทำกุนเชียงปลายี่สก ชิมไส้กรอกสมุนไพร สอบถามข้อมูลโทร. ๐ ๓๔๕๔ ๑๒๙๑, ๐๘ ๑๘๓๗ ๑๙๗๐

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมะขามทอง ๒๓๐/๓-๘ เทศบาลเมืองท่าเรือ-พระแท่น อำเภอท่ามะกา ชิมหมี่กรอบสมุนไพร ฝึกการทำหมี่กรอบ สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๗๐๓๓ ๗๙๒๒

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหน่อไม้ฝรั่งด่านมะขามเตี้ย หมู่ที่ ๑ ตำบลด่านมะขามเตี้ย อำเภอด่านมะขามเตี้ย ชมการปลูกและคัดเกรดหน่อไม้ฝรั่งส่งออก ชิมหน่อไม้ฝรั่งสด สอบถามข้อมูลโทร. ๐๘ ๑๓๗๘ ๖๔๐๒

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตดอกไม้แห้งจากธรรมชาติ ๙๙/๑๐ บ้านหนองสองตอน หมู่ที่ ๔ ตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมืองกาญจนบุรี ชมขั้นตอนการผลิตและฝึกประดิษฐ์ดอกไม้จากธรรมชาติ สอบถามข้อมูลโทร. ๐๘ ๑๘๒๐ ๗๕๕๐

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ไฮเทคคลีน ๙๙/๑๔ หมู่ที่ ๔ ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง ชมขั้นตอนการผลิตไม้ถูพื้นไฮเทค ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด สอบถามข้อมูลโทร. ๐ ๓๔๖๙ ๘๑๙๖, ๐๘ ๑๙๙๕ ๕๙๐๑

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตชาเขียวใบม่อนถ้ำมังกรทอง ๘๓ หมู่ที่ ๗ ตำบลเกาะสำโรง อำเภอเมืองกาญจนบุรี รับฟังบรรยายการผลิตชาเขียวใบม่อนอินทรีย์ สมุนไพรอินทรีย์ ชิมชาใบม่อนอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตราฐานสากล สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๓๔๖๐ ๐๕๐๒, ๐๘ ๑๙๔๔ ๕๘๓๙

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแพะเศรษฐกิจพอเพียง ๗๒/๑๙ หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง ชมแพะพันธุ์ดี การผลิตนมแพะและการพาสเจอร์ไรซ์ การทำสบู่นมแพะ สอบถามข้อมูลโทร. ๐๘ ๙๕๕๐ ๕๒๙๘, ๐๘ ๑๓๘๑ ๓๘๔๒

กลุ่มสตรีพัฒนากล้วยน้ำว้าไทย ๒๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลทุ่งสมอ อำเภอพนมทวน ชมและชิมกล้วยกรอบบานาน่าหลากรส ฝึกการสไลด์กล้วยเพื่อทอด ฟังบรรยายเกี่ยวกับการแปรรูปกล้วย แปลงปลูกผักปลอดสารพิษ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ สอบถามข้อมูลโทร. ๐๘ ๑๔๐๘ ๗๘๘๙, ๐๘ ๑๙๔๑ ๕๔๖๙

บ้านไร่วิมานดิน ออร์แกนิค ฟาร์มสเตย์ ๕๓ หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ เป็นฟาร์มเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสานต่างระดับ โดยมีทั้งไม้ผล ไม้ดอก สมุนไพร นาข้าว ยางพารา ไผ่ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์แปลงที่ ๓ ของจังหวัดกาญจนบุรีที่ได้รับตราสัญลักษณ์ Organic Thailand จากกรมวิชาการเกษตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ทั้งเป็นแหล่งชมหิ่งห้อย และดูนกนานาชนิด โดยมีบริการบ้านพัก และสนุกกับกิจกรรมเชิงเกษตรและธรรมชาติภายในสวน สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๑๘๔๒ ๔๗๕๔, ๐๘ ๑๙๘๘ ๙๖๐๙www.vimarndin.com

ไร่คุณมน อยู่ตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย เป็นสวนเกษตรแบบผสมผสาน สวนผักปลอดสารพิษ อาหารชีวจิตเพื่อสุขภาพและโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นานาชนิด เช่น น้ำนมข้าวโพด ไอศกรีมน้ำนมข้าวโพด กล้วยอบแห้ง ลูกประคบงาดำ น้ำมันงาดำสกัดเย็น น้ำมันมะรุมสกัดเย็น สบู่บำรุงผิวจากน้ำมันงาและมะรุม เตาเผาถ่านอิวาติ และศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาไทยบนพื้นที่ ๑๕๐ ไร่ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมสวนเกษตร ชมขั้นตอนการผลิตได้อย่างใกล้ชิด และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ไร่คุณมนได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประจำปี ๒๕๕๖ ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และรางวัลการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism Thailand) ในกิจกรรมเรียนรู้การทำลูกประคบ โดยการโหวตของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศผ่านเว็บไซต์ สำหรับหมู่คณะที่ต้องการชมการสาธิตฐานการเรียนรู้ ๕ ฐาน ได้แก่ การบีบน้ำมันงา และนำกากงามาห่อลูกประคบ การทำบ้านดิน เตาเผาถ่านอิวาติ ได้น้ำส้มควันไม้ซึ่งเป็นปุ๋ยชีวภาพ การปั่นไอศครีมน้ำนมข้าวโพด นั่งรถอีแต๋นเก็บข้าวโพด ต้องติดต่อขอเข้าชมล่วงหน้า หรือติดต่อบ้านพัก (ทำจากดิน) ได้ที่คุณมนรัตน์ โทร. ๐๘ ๑๘๙๔ ๙๙๕๙, ๐๘ ๑๙๔๔ ๗๙๗๑, ๐๘ ๑๕๘๕ ๓๒๒๗ โทรสาร ๐ ๓๔๕๓ ๑๔๘๗

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๐๘๖ (เส้นทางกาญจนบุรี-บ่อพลอย) ก่อนถึงซาฟารีปาร์ค ๑ กิโลเมตร ผ่านวัดหนองกระทุ่ม และสถานีอนามัยหนองกระทุ่ม เลี้ยวซ้ายเข้าซอย ประมาณ ๒๐๐ เมตร รวมระยะทาง ประมาณ ๓๕ กิโลเมตร

ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติท่ามะขาม ๒๑๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง การทำก๊าซชีวภาพ ชีวมวล การปลูกผักอินทรีย์ สมุนไพรในการไล่แมลง น้ำส้มควันไม้ สอบถามข้อมูลโทร. ๐ ๓๔๕๑ ๑๔๐๗, ๐๘ ๑๘๕๗ ๒๕๐๐

สวนกล้วยไม้ลุงหงวน ๑๙๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน ชมการเพาะกล้วยไม้หลากหลายพันธุ์ ฟังวิทยาการบรรยายเกี่ยวกับกล้วยไม้ สอบถามข้อมูลโทร. ๐๘ ๑๗๒๑ ๔๓๔๗, ๐๙ ๐๙๖๐ ๖๒๖๗

สวนไม้ตัดดอกเขตร้อน ๓๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าตะคร้อ อำเภอท่าม่วง ชมขั้นตอนการผลิตไม้ตัดดอกเขตร้อน ฟังวิทยากรบรรยายการปลูกไม้ตัดดอกจนถึงการส่งออก สอบถามข้อมูลโทร. ๐๘ ๑๗๖๓ ๑๒๒๔

สวนอรอนงค์ชวนชม ตำบลรางหวาย อำเภอพนมทวน เป็นสวนเพาะพันธุ์ต้นชวนชมที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดกาญจนบุรี บนพื้นที่ ๔๐ ไร่ มีชวนชมหลากหลายพันธุ์ให้สีสันสดสวยงาม สามารถเข้าเยี่ยมชมและเลือกซื้อต้นชวนชมพันธุ์ดีไปปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับบ้านได้ โดยติดต่อ คุณอรอนงค์ โทร.๐ ๓๔๕๗ ๑๑๙๓, ๐๘ ๑๘๕๖ ๗๗๙๙, ๐๘ ๑๙๐๕ ๕๒๙๙

สอบถามข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ที่ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี โทร. ๐ ๓๔๕๖ ๔๒๖๗ ต่อ ๑๖ โทรสาร ๐ ๓๔๕๖ ๔๒๖๘

การเดินทาง จากอำเภอเมืองกาญจนบุรีใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒๔ (สายกาญจนบุรี-สุพรรณบุรี) อยู่ตรงข้ามอนามัยตลาดเขต รวมระยะทางประมาณ ๔๐ กิโลเมตร

เทศกาลงานประเพณี

งานประเพณีตักบาตรเทโวโรหนะ จัดตรงกับวันออกพรรษา ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ของทุกปีประมาณเดือนตุลาคม เป็นงานบุญฉลองวันที่พระพุทธเจ้าเสด็จจากโปรดพุทธมารดาที่เทวโลกดาวดึงส์ ๑ พรรษา เป็นประเพณีที่เกือบทุกวัดในจังหวัดกาญจนบุรีจัดขึ้น โดยชาวบ้านจะนำข้าวสารอาหารแห้งมาใส่บาตรพระสงฆ์แต่เช้าตรู่

งานเทศกาลเห็ดโคน จัดช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี จัดขึ้น ๒ แห่ง คือ บริเวณข้างสนามกีฬากลีบบัว อำเภอเมืองกาญจนบุรี และบริเวณศูนย์อัญมณีบ่อพลอย อำเภอบ่อพลอย ชมและเลือกซื้อเห็ดโคนแท้เมืองกาญจน์ และสินค้าหลากหลายประเภท พร้อมชมมหรสพมากมาย สอบถามข้อมูลได้ที่ อำเภอบ่อพลอย โทร. ๐ ๓๔๕๘ ๑๒๓๗ และเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โทร. ๐ ๓๔๕๑ ๑๕๐๒

งานวันอาบน้ำแร่แช่น้ำตก จัดในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน บริเวณพุน้ำร้อนหินดาด หมู่ที่ ๕ ตำบลหินดาด อำเภอทองผาภูมิ ภายในงานมีกิจกรรมออกร้านผลิตผลและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร นิทรรศการการท่องเที่ยวของอำเภอทองผาภูมิ นักท่องเที่ยวจะได้อาบน้ำแร่ที่พุน้ำร้อนหินดาด และเที่ยวชมความงามของน้ำตกผาตาด

งานเทศกาลชาวเรือชาวแพ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน บริเวณถนนสองแคว ริมน้ำหน้าอำเภอเมืองกาญจนบุรี ภายในงานมีกิจกรรมร่วมกันทำความสะอาดแม่น้ำ การบวงสรวงแม่ย่านางเรือ การแข่งขันกีฬาพื้นบ้านทางน้ำต่าง ๆ และการละเล่นพื้นบ้าน

งานมหกรรมอาหาร และประเพณีลอยกระทงกาญจนบุรี จัดในช่วงวันลอยกระทง บริเวณศาลา ๖๐ พรรษา ริมน้ำหน้าอำเภอเมืองกาญจนบุรี ประมาณ ๔-๕ วัน ภายในงานมีการออกร้านจำหน่ายอาหาร การประกวดนางนพมาศ ประกวดกระทง และร่วมลอยกระทงสืบสานประเพณีไทยไปตามลำน้ำแคว

งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว จัดช่วงปลายเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนธันวาคม บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว เพื่อรำลึกถึงความสำคัญของการสร้างทางรถไฟสายมรณะ และสะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งเป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีการแสดงนิทรรศการทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี การแสดงแสงเสียงจำลองเหตุการณ์ประวัติศาสตร์สงครามโลก การแสดงพื้นบ้าน กิจกรรมบันเทิง และการออกร้านจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ

รำเหย่ย เป็นการละเล่นพื้นเมืองของชาวกาญจนบุรี ในเทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทงวิธีการเล่นคือ ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงยืนล้อมวงกัน มีการร้องนำ ร้องแก้ และลูกคู่ ร้องรับพร้อมปรบมือเป็นจังหวะ ขณะร้องแก้กันนั้นฝ่ายชายและฝ่ายหญิงจะออกมาร่ายรำทีละคู่เปลี่ยนกันไป มีกลองยาวหนึ่งวง การแต่งกาย ชายนุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อคอกลม ผ้าขาวม้าพาดไหล่ ส่วนฝ่ายหญิงแต่งชุดไทยห่มสไบเฉียง ปัจจุบันนิยมเล่นกันในเขตท้องที่อำเภอพนมทวน และตำบลหนองขาว อำเภอท่าม่วงสอบถามข้อมูลได้ที่ อาจารย์สมโภชน์ ดอกยอ โทร. ๐๘ ๑๙๔๑ ๖๗๕๗

ประเพณี ๑๒ เดือน ชุมชนชาวมอญวัดวังก์วิเวการามอำเภอสังขละบุรี

ประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าวและลงแขกวัดข้าว อยู่ในเดือนยี่ (เดือนสอง) ตรงกับเดือนมกราคม เป็นช่วงฤดูเก็บเกี่ยว หลังจากเกี่ยวและเก็บข้าวเข้าลานจะเป็นการนวดข้าวในลานข้าวหลังจากนั้นรอการกวัดข้าวเพื่อนำเศษฟางและข้าวลีบออก ชาวบ้านจะมารวมกันตั้งแต่เช้าตรู่เพื่อช่วยกันกวัดข้าวเพียงครึ่งวันจะเสร็จหลังจากนั้นบรรทุกใส่เกวียนนำกลับบ้านใส่ยุ้งฉาง

ประเพณีทำ "ข้าวยาคู" เดือน ๓ ตรงกับเดือนกุมภาพันธ์ ในช่วงเดือนสามนี้พืชผลของชาวบ้านเก็บเกี่ยวแล้ว พวกข้าว งา ถั่ว ล้วนแต่เป็นของใหม่ที่เพิ่งได้มาจากฤดูการเก็บเกี่ยว ชาวบ้านจะนำมาทำข้าวยาคู และใส่บาตรในวันพระขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (วันมาฆบูชา)

งานประเพณีบูชาสักการะพระเจดีย์พุทธคยา อำเภอสังขละบุรี จัดในวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๔ ตรงกับเดือนมีนาคม ชาวมอญจะออกไปแสวงหาบุญ ด้วยการเดินทางไปสักการบูชาพระเจดีย์ หรือสถานที่พุทธสถานทั้งใกล้และไกล มีการสวดพุทธมนต์ก่อนถึงวันงาน ๗ คืน หรือ ๙ คืน

งานประเพณีฟาดข้าวชาวกะเหรี่ยง จัดที่ตำบลไล่โว่ โดยชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงจะมารวมตัวกันเพื่อขอบคุณและขอขมาพระแม่โพสพที่ทำให้ข้าวมีความอุดมสมบูรณ์ ภายในงานมีการแข่งขันฟาดข้าวของทั้ง ๖ หมู่บ้าน มีการทำบุญถวายพระสงฆ์ และการแข่งขันกีฬาพื้นบ้านให้ได้ร่วมสนุกกัน

งานประเพณีสงกรานต์มอญสังขละบุรี จัดประมาณวันที่ ๑๖ หรือ ๑๗ เดือนเมษายนของทุกปี วันสงกรานต์ถือเป็นวันขึ้นปีใหม่ของชาวรามัญ ลูกหลานจะกลับมาเปลี่ยนผ้านุ่งใหม่ ที่นอนใหม่ ให้พ่อแม่ มีการร่วมทำบุญใส่บาตรยามเช้าบนสะพานไม้ ณ อำเภอสังขละบุรี การทำข้าวแช่แบบมอญ การเล่นสะบ้า การก่อพระเจดีย์ทราย การสรงน้ำพระ การพิสูจน์แรงศรัทธาและความเชื่อของชาวมอญที่พร้อมใจกันนอนเรียงรายให้พระสงฆ์เดินเหยียบไปบนหลัง เพื่อความเป็นสิริมงคลและขจัดปัดเป่าโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ พิธีสรงน้ำพระผ่านรางกระบอกไม้ไผ่ที่นำมาผูกเรียงรายต่อ ๆ กัน ณ บริเวณลานด้านหน้าเจดีย์พุทธคยา หลังพิธีสรงน้ำพระชาวบ้านจะเล่นน้ำสงกรานต์ร่วมกันอย่างสนุกสนาน ในวันรุ่งขึ้นจะพร้อมใจกันนำอาหารคาวหวานไปทำบุญที่วัด จัดริ้วขบวนจตุปัจจัยแห่เป็นแถวยาวนับกิโลเมตร และร่วมพิธียกฉัตรเจดีย์ทราย และกรวดน้ำสงกรานต์ อันดับสุดท้ายเป็นการโปรดฝนรัตนะ เป็นอันเสร็จประเพณีสงกรานต์ประจำปี

ประเพณีสรงน้ำต้นโพธิ์ เดือน ๖ ตรงกับเดือนพฤษภาคม การสรงน้ำต้นโพธิ์เพื่อรักษาต้นโพธิ์ เนื่องจากเชื่อกันว่าต้นโพธิ์เป็นต้นไม้ที่พระพุทธเจ้าประทับ และช่วงกลางเดือนสองจะค้ำกิ่งต้นโพธิ์ที่ห้อยลงมามากเพื่อเป็นการรักษากิ่งให้ต้นโพธิ์ไม่ให้หักลงมา

ประเพณีขอขมาพระอุปัชฌาย์ ประเพณีบรรพชาอุปสมบท เดือน ๗ ตรงกับเดือนมิถุนายน เป็นช่วงก่อนเข้าพรรษาหนึ่งเดือน ชาวมอญนิยมบรรพชาอุปสมบทบุตรหลานเมื่อถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๗ พระภิกษุสงฆ์ที่เคยได้เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อที่วัดวังก์วิเวการามจะมาจากที่ต่าง ๆ เพื่อมารวมกันในการขอขมาพระเถระผู้ใหญ่

ประเพณีเข้าพรรษา เดือน ๘ ตรงกับเดือนกรกฎาคม วันพระขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ (วันอาสาฬหบูชา) ชาวบ้านมอญวังกะจะถือดอกไม้ ผ้าอาบน้ำฝน เทินเครื่องไทยธรรมพากันมาถวายพระสงฆ์ที่วัด ช่วงบ่ายพระสงฆ์จะเดินเป็นแถวตามวิหารคตลงอุโบสถ และชาวบ้านนำดอกไม้ธูปเทียนถวายพระ เมื่อถึงช่วงค่ำชาวบ้านร่วมกันฟังพระธรรมเทศนา

งานประเพณีตักบาตรดอกไม้ อำเภอสังขละบุรี จัดขึ้นตลอดช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ในวันขึ้นและแรม ๑๕ ค่ำ โดยเริ่มต้นครั้งแรกในวันอาสาฬหบูชาเป็นต้นไป ชาวบ้านแต่งกายด้วยชุดขาว นำดอกไม้ธูปเทียนมานั่งรอใส่บาตรพระสงฆ์เป็นแถวยาวที่วัดวังก์วิเวการาม ช่วงเวลาประมาณ ๑๓.๓๐-๑๔.๐๐ น.

งานประเพณีลอยเรือสะเดาะเคราะห์ ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง เดือน ๑๐ ตรงกับเดือนกันยายน มีประเพณีที่ทำอยู่ ๒ ประเพณี คือ ประเพณีลอยเรือสะเดาะเคราะห์ เป็นการบูชาพระรัตนตรัยและเหล่าเทพเทวดา และประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง เป็นประเพณีที่ชาวบ้านต้องการถวายเภสัช ๕ ชนิด ได้แก่ น้ำผึ้ง น้ำอ้อย เนยใส เนยข้น น้ำมันงา แก่พระสงฆ์ผู้อยู่จำพรรษา ก่อนออกพรรษา ๑ เดือน

งานประเพณีตักบาตรเทโวโรหนะ จัดตรงกับวันออกพรรษาของทุกปี ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑(ประมาณเดือนตุลาคม) เป็นงานบุญฉลองวันที่พระพุทธเจ้าเสด็จจากโปรดพุทธมารดาที่เทวโลกดาวดึงส์ ๑ พรรษา โดยชาวบ้านในอำเภอสังขละบุรีจะแต่งกายชุดพื้นเมืองสวยงามนำข้าวสารอาหารแห้งไปใส่บาตรรวมกันในสถานที่ที่จัดเตรียมไว้ โดยการจัดงานหมุนเวียนกันไปปีละวัดในเขตอำเภอสังขละบุรี ได้แก่ *วัดศรีสุวรรณ วัดสมเด็จ* และ *วัดวังก์วิเวการาม*

ประเพณีบุญหม้อนิธิ จัดในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๙ ตรงกับเดือนสิงหาคม ประเพณีบุญหม้อนิธิ นิธิ แปลว่า ขุมทรัพย์ชาวบ้านถือเป็นเดือนแห่งการเก็บบุญทรัพย์ ฝังขุมทรัพย์ เชื่อว่าผลบุญที่ทำไว้นี้จะส่งผลให้ได้รับความสุขในสัมปรายภพ

ประเพณีทอดกฐิน นิยมกำหนดวันทอดกฐินให้อยู่ในวันข้างขึ้นของเดือน ๑๒ ตรงกับเดือนพฤศจิกายน เมื่อทราบกำหนดวันทอดกฐินแล้ว ชาวบ้านจะร่วมกันตัดเย็บจีวร อังสะ สบง และผ้าผืนยาวสำหรับห่มเจดีย์พุทธ คยา พร้อมร่วมกันทำบุญทอดกฐิน

ประเพณีตำข้าวเม่า จัดในเดือนอ้าย (เดือนหนึ่ง) ตรงกับเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงข้าวใหม่เริ่มออกรวงเป็นน้ำนมข้าว ส่วนข้าวเหนียวเริ่มเป็นเมล็ดข้าวอ่อน ๆ เหมาะสำหรับตำข้าวเม่า เมื่อทำเสร็จจะแบ่งส่วนแรกไว้ตักบาตรหรือถวายพระสงฆ์ในวันรุ่งขึ้น อีกส่วนนำไปใส่น้ำกะทิรับประทานกัน ข้าวเม่าที่เหลือจะเก็บไว้แห้ง ๆ เพื่อไว้รับประทานในวันต่อไป ซึ่งการเก็บแบบแห้ง ๆ จะเก็บไว้ได้นานขึ้น